

D950-2-52
18-3-57
News #1153

LIAUDIES BALSAS

KANADOS LIETUVIŲ SAVAITRASTIS

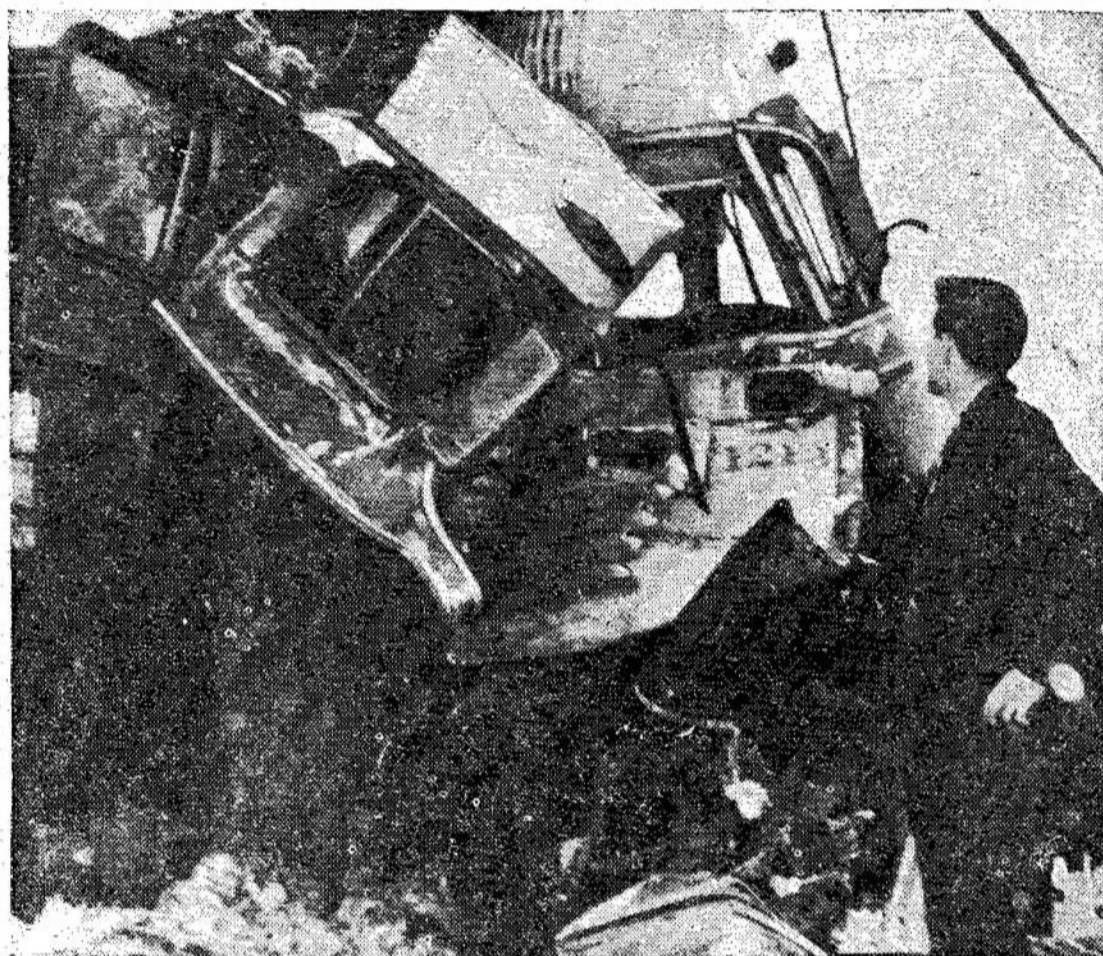
The PEOPLES VOICE, Lithuanian Weekly, Published by the Lithuanian Press Association, 160 Claremont St., Toronto 8, O.
Authorized as Second Class mail, Post Office Department, Ottawa.

Kaina 10 ct

No. 1,327

PENKTADIENIS, KOVO (MARCH) 8, 1957, TORONTO, ONTARIO

M E T A I XXVI

Štai kaip atsitiko su busu, sužeistų. Tas atsitiko netoli kuomet jį išmušė iš lygsvaros trokas. Du užmušti ir 15 kaltinamiesiems išsivadavimui. Jis traukiamas atsakomybėn.

Izraelis ir Pasizada Pastraukti Iš Egipto Žemės ir Vėl Susilaiko

NEW YORK. — Izraelis, spaudžiamas Jungtinių Tautų ir pasaulinės opinijos, pasizada pasitraukti iš Egipto žemės ir tuoj apsisukęs vėl sako, kad jis dar palauks truputį, kol galutinai išsiaiškins, ar patenkinančios Jungtinių Tautų ir Jungtinių Valstijų garantijos Izraeliui.

Britai Vokiečiams Kainuoja Milijonus

BONNA. — Vakarų Vokietija šiais metais paskyrė \$139,944,000 dėl išlaikymo britų kariuomenės Vakarų Vokietijoje.

Britai laiko Vakarų Vokietijoje keturias divizijas kariuomenės ir kelis šimtus orlaivių. Kada jie pasimojo sumažinti savo jėgas, kitos Vakarų Europos šalys pradėjo kelti skandalą. Vokiečiai sutiko padidinti mokesčių, kad tik pasilikti visos jėgos.

Vokiečiai taipgi turės padėti britų bankuose \$209,850,000 dėl sutvirtinimo ekonominės kooperacijos tarp abiejų šalių. Kitais žodžiais, tai užstatas, kad vokiečiai atliks savo obligacijas.

Išrodo, tačiau, kad Izraeliui nelieka kito kelio, kaip išpildyti Jungtinių Tautų reikalavimus apie Egipto žemę, kurią užgrobė ginklo pagalba. Jeigu nesitrauktų, jo padėtis dar daugiau pablogėtų.

Idomu pažymėti, kad Jungtinių Valstijų prezidentas Eisenhoweras vaidina svarbią rolę šiame klausime. Jis kaip stovėjo, taip ir tebestovi už tai, kad Izraelio vyriausybė neatidėliojant ištrauktų savo jėgas iš Gaza juostos ir Aqaba įlankos pakraščio.

Kada pasirodė žinios, kad Izraelis svyruoja ir nori atidėlioti pasitraukimą, prezidentas Eisenhoweras tuoj parašė laišką Ben-Gurionui, ragindamas jį nieko nelaukiant ištraukti savo karines jėgas iš Egipto teritorijos. Laiške jis nurodo, kad JAV vyriausybės troškimas yra, kuo greičiau sudaryti palankesnes sąlygas Vidurryčiuose dėl pastovesnės ramybės.

Izraelio teisinimasis dėl

nesitraukimo yra tas, kad jam reikalingas užtikrinimas apsaugos nuo Egipto. Bet tokį užtikrinimą jam pažadėjo Jungtinės Valstijos ir Jungtinės Tautos. Tose srityse numatomas JT policijos stovėjimas tol, kol padėtis susinormalizuos.

Arabų šalys, iš savo pusės, reikalauja, kad Izraelis pasitrauktų, jei norima, kad Suez kanalas būtų atidarytas dėl laisvo laivų judėjimo. O tas Vakarų Europai, kaip ir kitoms šalims, labai svarbu, kadangi be kanalo aliejaus pristatymas nenormalus.

Visos aplinkybės rodo, kad Izraelis galų gale bus priverstas pasitraukti.

TAILANDE BUVĘS ISSIVERŽĖS SUKILIMAS

BANGKOK. — Tailando ginkluotų jėgų atstovas pareiškė, kad Tailando sukilimą padėjo numalšyti SEATO nariai.

Ar sukilimas buvo didelis, neaišku, bet yra žinoma, kad opozicija kaltino, jog premjero Songramo jėgos suktili elgėsi laike rinkimų.

Unijistai Nepatenkinti Konciliacijų Procedūra

TORONTO. — Ontarijos Darbo Federacija, po ilgo tyrinėjimo, pagamino dokumentą, susidedantį iš 38 puslapių, kuriame išdėstomas unijistų nepasitenkinimas veikiančiais konciliacijų įstatymais ir procedūra.

Nemažai kritikos tenka skyrimui konciliacijų tarybų pirmininkais teisėjams. Teisėjai, sako dokumentas, lavinti ne tam, kad jie suprastų konciliacijų tarybos pirmininko pareigas. Faktinai, sako dokumentas, daugelis jų visai netinka tokioms pareigoms.

Konciliacijų tarybos pradėjusios smukti nuo to laiko, kai jų pirmininkais pradėta skirti teisėjus.

Ištikro, jeigu tos konciliacijų tarybos padeda tik dalį ginčų išspręsti, jos neturi reikšmės.

Svarbiausia tas, kad jos kartais tęsiasi labai ilgai, net iki pusės metų. Federacija siūlo, kad būtų apribuotas laikas iki 60 dienų.

Dokumentas, sudarytas po ilgo tyrinėjimo, siūlo vyriausybei peržiūrėti ir pataiyti įstatymą ir pagerinti konciliacijų tarybų darbą.

Ar Ontarijos vyriausybė imsis kokių nors žygių, žinoma, dabar dar negalima pasakyti. Daug priklausys nuo to, ant kiek unijos spaus vyriausybę. Jai, be abejonės, nedaug apėnia, kad tarybos

LABAI PRIESINGI JT ADMINISTRACIJAI

KAIRAS. — Devynių arabiškų šalių lyga pasisakė prieš Izraelio reikalavimą, kad Gaza juostos būtų sudaryta Jungtinių Tautų civilinė administracija.

Lyga taipgi pastebėjo, kad pavojinga padėtis susidarytų, jeigu Izraelis dar ilgiau delstų su pasitraukimu iš Egipto žemės.

TIRIA PRIEŽASTI ORLAIVIO NELAIMES

OTTAWA. — RCAF ekspertai pradėjo tyrinėti priežastį, kodėl RCAF bombieris eksplodavo ore pereitą savaitę penktadienį. Tai buvo B-25 bombieris, kuriame žuvo 8 orlaivininkai, jų tarpe ir Air Vice-Marshall Ripley.

Orlaivis atskrido iš Churchill, Manitobos, ir ruošėsi leistis, kuomet jis eksplodavo ore, užmušdamas visus 8.

WASHINGTON. — Jungtinių Valstijų senatas atmetė 58 balsais prieš 28 pasiūlymą, kad nebūtų duodama prezidentui Eisenhowerui autoriteto išleisti Vidurryčiuose \$200,000,000.

Tas reiškia, kad senatas galės priimti rezoliuciją, suteikiančią galią Eisenhoweri naudoti Amerikos pinigų ir karines jėgas Vidurryčiuose savo doktrinai įgyvendinti.

veikia sėkmingai. Tačiau las, kas liečia vyriausybę, "tarpininkauti" tarp darbininkų ir samdytojų, bet kiek tas tarpininkavimas naudingas darbininkams, tai jai galvos neskauda.

Jeigu didesnę pusę ginčų išsprendė unijos per derybas su samdytojais, kuomet konciliacijų tarybos nieko negalėjo padaryti, tai rodo, kad unijoms išeitis ne konciliacijų tarybos, o tvirtesnis unijinis judėjimas.

Mollet Bauginasi Vidurryčių Muncheno

OTTAWA. — Francijos premjeras, kuris pastarosiomis dienomis lankėsi čia, išsireiškė, kad jis bijosi Vidurryčių Muncheno, su prask, "užgerinimo".

Jis matomai tą "Muncheną" mato tame fakte, kad Jungtinės Tautos verčia Izraelį apie Egipto žemę. Tas jam atrodo "užgerinimu" Egipto.

Aiškindamas apie Francijos politiką ryšium su kolonijomis, jis pareiškė, kad Britanija ir Francija veda skirtingą kolonijų nepriklausomybės politiką.

Girdi, laikui bėgant visi pamatysią, kad ta politika yra daug geresnė. Bet kuo ji geresnė, taip ir paliko neatsakęs. Tuo tarpu visi mato, kad ta politika paremta durtuvu.

Pasidairius po Kanadą

Kanadoje, ištikro, labai lengvai pasidaryti milijonierium. Žinoma, jeigu vyriausybė padeda. Štai pavyzdys:

Kaip pamenate, Trans-Canada Pipe Lines Ltd. negalėjo nei praęti tiesti natūralių dujų vamzdį iš Alberta link Ontarijos. Jai atėjo į talką federalė vyriausybė. Ypač labai už ją kovojo pramonės ministras C. D. Howe. Nežiūrint didelės opozicijos, vyriausybė paskolino \$80,000,000. Be to, pasidėjo praveisti vamzdį per Ontariją, kur darbas labai iškaštingas.

Vamzdis, žinoma, dar nepasiekė nei Winnipeg, o kompanijos viršininkai jau susikrovė gražias sumas pinigų. Ir štai kaip greitai tas atsitiko:

Už viršininkams, buvo duona pirmenybė prispirti šerų nupiginta kaina. Tuo metu, kai kiti mokėjo už šerą \$12.00, tai jie mokėjo tik po \$8.00. Prezidentas N. E. Tanner pirkė 55,000 šerų. Reiškia jau pradžioj jis "uždirbo" 10,000. Viceprezidentas C. S. Coates pirkė 50,000 ir "uždirbo" \$200,000. Bet ir tas dar ne viskas.

Dėl kokios tai priežasties šerai pakilo iki \$1.50. Reiškia jų "uždarbis" dar daugiau pakilo: Tannero "uždarbis" pasiekė \$907,500, o Coates — \$825,000.

Graži pradžia, ar ne?

Vienas Toronto didlapis, The Evening Telegram, nori pradėti leisti sekmadieninę laidą. Esąs visuomenės pagėdayimas, kad tokia laida būtų. Bet prieš tai kelia baimę aliarmą United Church

kvasišija. Girdi, kaip gi galima pardavinėti laikraštį sekmadieniais.

Kitaip sakant, sekmadienis tegul palieka tikybinkų biznio diena.

Ontarijoje veikia labai keistas įstatymas. Kiekvienas automobilio savininkas turi mokėti mokesčius už tuos, kurie neturi apdraudos. Kitaip sakant, visi automobilių savininkai baudžiami už tai, kad yra daug tokių, kurie nenori mokėti už apdraudą.

Dabar įvedamas įstatymas, kad tie, kurie neturi apdraudos, mokėtų už laisni \$5.00 daugiau. Bet ir tai jiems didelis palengvinimas. Apdrauda kainuoja kelis dešetus dolerių, imant tik paprastą, o jie išsisuks su \$5.00.

Vietoj bausti tuos, kurie visuomet turi apdraudą, reikėtų įvesti privalomą apdraudą. Tai būtų teisingiausia.

Sakoma, kad Kanados Nacionalės Parodos viršininkai nori gauti Bob Hope dėl Grand Stand programos, bet nemanykit, kad taip lengvai ją gauti.

Jis noris \$100,000 atlysinimo plus tam tikrą nuosimnį nuo pajamų, jei jos prašoks nustatytą tam tikrą sumą.

Išrodo, kad parodos rengėjai, mokėdami tokią sumą vienam artistui, pasitarė tik tam artistui. Kodėl nesudaryti programos iš vietinių artistų, kurie nestato sąvės taip aukštai, kaip amerikiečiai.

Praėjusiais metais Kanadoje lankėsi daug amerikiečių. Vien Ontarijon buvo įvažiavę 5,401,323 automobiliai. Orlaiviais buvo atskridę 126,454 amerikiečiai.

Kanadiečiai, be abejonės, lankosi Jungtinėse Valstijose.

Britų Kolumbijoj pasirodo daug balsų, reikalaujančių neatiduoti multimilijonieriams provincijos gamtinių resursų.

Žmonėse kyla baimė, kad naujai sudaryta kompanija su Gren priešakyje gali gauti iš vyriausybės pusdykiai gamtinius šaltinius dėl jų privatiško biznio.

Kanadietis

CCF lyderis M. J. Coldwell, kurs turėjo silpną širdies priepuolį. Jis jau 68 metų amžiaus.

Kaip Gyveno ir Žuvo Urugvajaus Indijonai

Prieš europiečių atvykimą į Pietų Amerikos kontinentą, nuo Brazilijos iki La Planotos upės plotuose savo viešpatiją buvo išplėtusi garsi indijonų giminė Čaruas.

Čaruas buvo gražus, atleisti sudėjimo žmogus. Jo aukštis buvo 160-175 centimetrų. Spalva žalvarinė, nosis truputį priplota, akys mažos, barzda reta.

Jų kalba susidėjo iš mažai žodžių su nekuriomis garantijomis ir aravakės terminų garsais. Fiziniai jie buvo tvirti, geros sveikatos. Susirgusius gydydavo ir prižiūrėdavo patyrę slaugytojai — burtininkai.

Čaruas charakterį, džiaugsmą ar liūdesį buvo sunku pastebėti. Šeimos sąstatas — poligamija, daugpatystė. Moteris neturėjo lygių teisių vyrui. Moterims reikėdavo

atlikti ne tik visi namų darbai, kaip, pavyzdžiui, palapinę prižiūrėti, maistą gaminti, vaikus auklėti, bet dažnai jos dar turėdavo padėti vyrams medžioklėje, arba persikelti iš vienos gyvenvietės į kitą apylinkę.

Liūdesį pareikšti vyrui mirus, moteris nusikirsdavo piršto galą iki šanariui. Vėliau šis paprotys ėmė nykti. Pasirodė, kad pirštai yra nepakeičiami. rankoms reikalingi visuose darbuose.

Apie Čaruas indijonų giminės kultūrą iki šandie labai mažai davinų yra užsiliukę. Sakoma, kad jie mokėję padaryti švilpynes, kuriomis palinksmindavę savo sueikšius. Jų melodijų nėra užsilikusiu, manoma, kad jie pamėgdžiodavę paukščių čiulbėjimo garsus.

Ar jie tikėjo kokiais nors religijai, nežinoma. Tikrai žinoma, kad buvo prietaringi. Jų gyvenimą lydėdavo geros ir blogos dvasios, perkūni trenkiant, žaibuojant ir gražiomis saulėtomis dienomis.

Jie mokėjo skaičiuoti ant pirštų iki dešimt: "žu" — vienas, "sam" — du, "deti" — trys, "betum" — keturi. Išreikšdavo penkius, sudėję "betum" su "žu" — keturi ir vienas. Taip jie darydavo iki aštuonių. Devyni vadinosi "baquiu", o dešimts — sudėdavo abiejų rankų pirštus — "guaroj". Zodis Čaruas yra sudėtas iš: "ča" — mes ir "ruas" — maištingi.

Čaruas motinos vaikus nešiodavo ant nugaros odiniam krepšyje, iš kurio tik vaiko galvutė būdavo lauke. Paaugėjusius laikydavo daugiausia atviroje gamtoje. Augino laisvai, be bausmių. Vaikai jau nuo mažens buvo mokomi taikliai vartoti vilyčią. Gabesnius tėvai vesdavo medžioklėn, o subrendusius ir į kautytes.

Mylimiausia čaruas apsiostojimo vieta: prie upelio, pamiškėje, prie smėlynų. Vandenyje jie mėgo žaisti ir laiką praleisti, o ant smėlio — pagulėti, pailsėti.

Kuomet į šį kontinentą atsikėlė europiečiai, indijonam nepatiko. Tik per dideles pastangas pasisekė sueiti į draugystę su kai kuriais Čaruas giminės valdovais "kasikeis", su "Taboda", "Abazuba", "Aaana" ir seneliu "Zapikan", kurie ir iki šių dienų išliko pasakose ir istoriniuose aprašymuose.

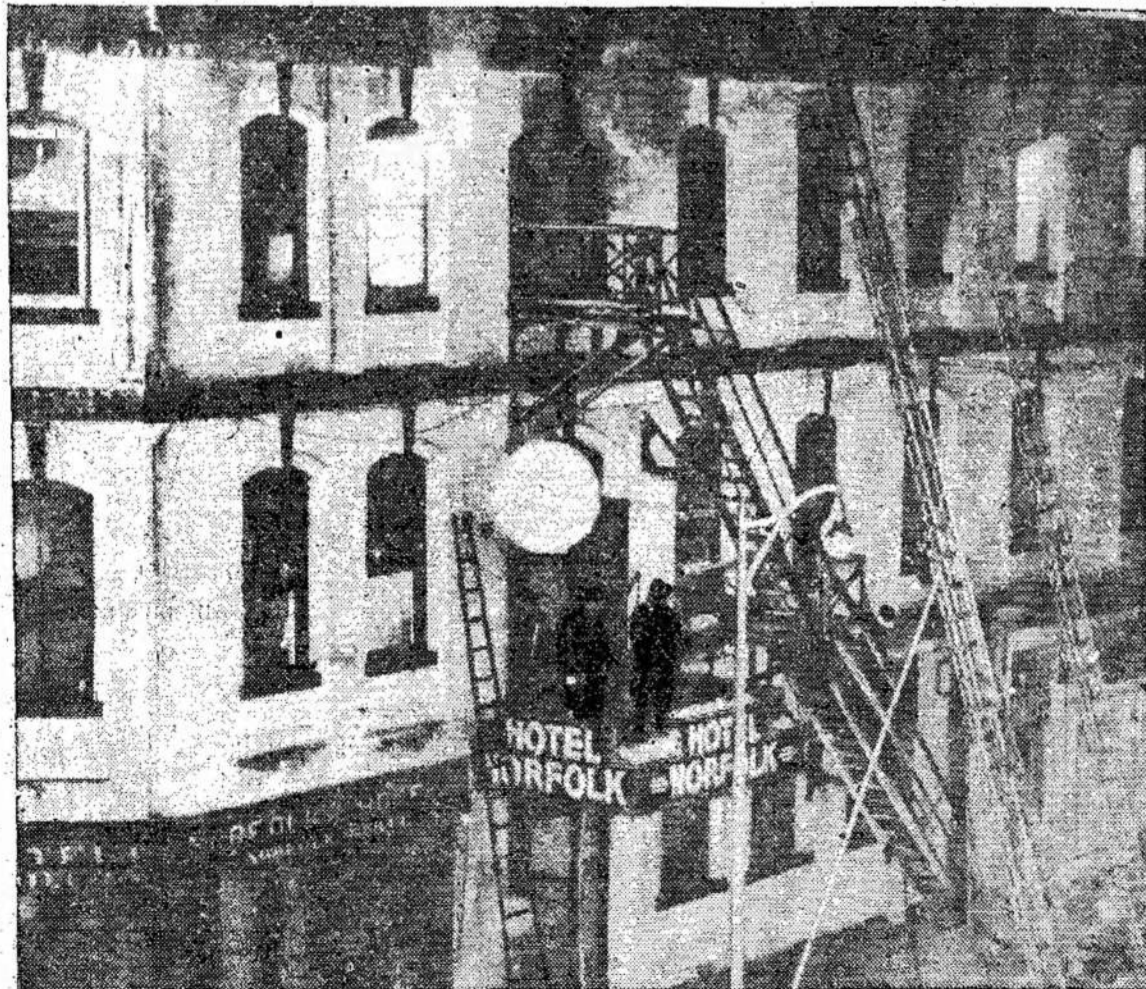
Gyvendamas apie tris šimtus metų šale į čia atvykusių europiečių, čaruas nepersiemė aukštesnės kultūros ir niekada nesiskaitė už atėjūną žemesniu. Tik kai kuriuos papročius įsisavino. Sakoma, kad jiems patikęs kortų lošimas, ir lošdavę su tokiais pat įkaičiu, kaip europiečiai. Ir kad nereikėtų brangią kainą už atėjūnų kortas mokėti, čaruas Takuabė savas išradęs. Kortos, sakoma, net padariusios įtaką indijonų būdą, — jis pasidarė malonesnis, linksmesnis.

Tokiu savo gyvenimu, Urugvajaus žemės plotuose čaruas išgyveno iki 1800 metų, t. y. iki to laiko, kuomet čia gimiai "kriozai" užsigėdė atsikratyti Europos kolonizatorių globos.

Prasidėjus kovoms už nepriklausomybę, čaruas, kaip šios žemės vaikai, kovėsi šale "kriozų", tikėdamiesi, kad po pergalės jie vėl galės gyventi laisvai senų nerūpestingu gyvenimu. Bet kuomet 1825 m., jau susiformavus Rytinei Urugvajaus Respublikai jie patyrė, kad dabar bus varžomi tam tikrų valstybės įstatymų, ir sužinoję, kad moteris tapo išdalintos po dvarus darbams, čaruas pasipiktino, pasidarė kerštingi. Jie ėmė užpildinėti dvarus, juos deginti, žudyti baltuosius.

Apsigynimui nuo indijonų keršto, dvarininkai reikalavo iš valdžios, kad pasiųstų kariuomenę apsaugai. Ir, 1832 metais, prasidėjo indijonų medžioklė po visą respublikos teritoriją. Daug čaruas paspruko į Braziliją ir per Urugvai upę į Argentinos provinciją Entre Rios. Daug jų žuvo, kiti pateko į belaisvę, kur uždaryti akampamentuose baigė savo gyvenimą. Kelios dešimtys jų buvo parduoti Paryžiaus pirkliui Ms. Curel, antropologiniam tyrinėjimui. Paskui jie parduoti vėjo cirko savininkui, kuris, norėdamas juos išmankštinti cirkinį manerų, labai žiauriai elgėsi. Nuo blogo elgesio ir pažeminančio gyvenimo čaruas liūdėjo, nyko.

Pirmas mirė narsuolis Senaka, kuris trijų dienų mirties agonijoje nei kartą nesudejavo. Ant jo krūtinės būdavo (Pabaiga ant 12 pusl.)

Buvo rašyta, kad Simcoe miestelyje sudegė Dumšų viešbutis. Čia matote nuostolius, kurie sudegė Dumšų viešbutis. Nuostoliai sieksią \$250,000. Gaisras truko 6 valand.

TAR

Jai

Tai atsitūmetu. Jie būtarėsi esą tik kas čia stebėta ir jaunys ko iš jų veid Gal būt, būtų reikėjęjeigu vieno kusi nelaimėsusirgo ir. kojų. Po to gis. Myli draugas padavasis, ja vieniša, be draugų. G žmogų sugn

Ne, taip rado jėga, k nimui toliau čiotis. Visiš matėme Jai kia šios mot Anykščių i sočia, apre

Praeis ki mavičienė neleidusi ja gražinti tai jėga — tai kuri rūpina nių grove

Ivairiais ir kiti devy ni šių namu dies gynėj bloškė ban Voverj — bieta Kuze natvė.

Anykštė skaudžiai g žmones. Ir statyti gra kampelyje pakrantės. namai ir s

Invalidų drg. Kutk neš, buvęs koja:

— Per p metus pa venvietė. Is statai — mas invali Greit past talpas adm liuos graži 20-ties hel kį, kuriam rias grūdi niavaisius

Pietų m gykloje, atų staliuk jasi lėkštė tai, peiliai duktoriau melodija.

Pradedai. Šverū nas po ki

— Kam klausia pa rinčiųjų n laukia g kompotas Kol sen išėjosi

TARYBŲ LIETUVOJ

Jais rūpinasi Tarybų Valdžia

Tai atsitiko prieš keletą metų. Jie buvo ką tik vedę ir tarėsi esą tikrai laimingi. Ir kas čia stebėtino, jei sveikata ir jaunystė trykšte tryško iš jų veidų...

Gal būt, ir toliau apie tai būtų reikėję kitaip pasakoti, jeigu vieno iš jų nebūtų ištikusį nelaimę. Žmona sunkiai susingo ir... nėteko abiejų kojų. Po to sekė kitas smūgis. Mylimas gyvenimo draugas pasirodė esąs silpnadvasis, ją apleido. Ji liko vieniša, be artimų, giminių, draugų. Gyvenimas, rodės, žmogui sugniuždė visiškai.

Ne, taip neatsitiko. Atsirado jėga, kuri neleido gyvenimui toliau iš žmogaus tyčiotis. Visiškai neseniai mes matėme Jakimavičienę (tokia šios moteriškės pavardė) Anykščių invalidų namuose sočia, aprengtą ir žvalią.

Praeis kiek laiko, ir Jakimavičienė vaikščios. Jėga, neleidusi jai pražūti, gali sugrąžinti tai, kas prarasta. Ši jėga — tarybinė santvarka, kuri rūpinasi paprastų žmonių gerove.

Įvairiais keliais čia atėjo ir kiti devyniasdešimt devyni šių namų gyventojai. Liaudies gynėją Talačką čia atbloškė bandito granata, senį Voverį — ilgametę ligą, Elzbieta Kuzeliene — žila senatvė.

Anykštėnai gerbia šiuos skaudžiai gyvenimo paliestus žmones. Invalidų namai pastatyti gražiausiame gamtos kampelyje ant šventosios pakrantės. Čia pat pionierių namai ir stadionas.

Invalidų namų direktorius drg. Kutka, vyras pagyvenęs, buvęs partizanas, pasakoja:

— Per pastaruosius trejus metus pagražėjo mūsų gyvenvietė. Išaugo du nauji pastatai — gyvenamasis namas invalidams ir valgykla. Greit pastatysimę pirtį, patalpas administracijai, sužaliuos gražus sodas. Turime 20-ties hektarų pagalbinį ūkį, kuriame auginame įvairias grūdines kultūras, šakniavaisius ir daržoves.

Pietų metas. Erdvioje valgykloje, ant gėlėmis papuoštų staliukų, darniai rikiuojasi lėkštės su duona, šaukštai, peiliai, šakutės. Iš reductoriaus sklinda švelni melodija.

Pradeda rinktis valgytojai. Šverūs, linksmi jie vienas po kito užina vietas.

— Kam dar įpilti? — klausia padavėja. Tačiau norinčiųjų neatsiranda. Jų dar laukia garuoja koldūnai, kompotas...

Kol senukai po sočių pietų išsėjos baltutėliuose pata-

luose, aptarnaujantis personalas dirbo. Virėja Simavičiūtė visaip suka galvą, kaip paruošti vakariene, skanesnę, negu vakar, užvakar... Dvi skalbėjos sušilusios skuba iki vakaro suglostyti didžiulę išmazgotų baltinių krūvą. Ant galų pirštų triušia po kambarius sanitarės. Nedidelėj ambulatorijoje kažką žymį pasilenkusi prie stalo medicinos sesuo Repšytė. Jos veidas neramus — kaip ten jaučiasi senasis pintinių meistras Repečka? Jis šiandien kažko mažiau valgė...

Bet štai kambariuose vėl užverda gyvenimas. Tik ši kartą nieks iš moterių nei ma mezginio į rankas, siuviniai ramiai guli dėžutėse. Vyrai, susibūrę krūvelėmis, vienas už kitą gudriau šneka. Šiandien subatvakaris.

Daug yra ir tokių, kurie raudonajame kampely klausosi radijo, ką nors skaito. Senukas Voveris niekaip negali atsitraukti nuo savo žemiečio Biliūno raštų. Kitame kambarėlyje sanitarė Karpavičiūtė balsu skaito seneliui ištrauką iš Gorkio "Moti-

nos". Knygų čia nestinga.

— Duokit mums muziką, direktoriau, — pašoksim! — emė šaukti žvaiesnės bobutės.

— Ieškokit muzikantą — armoniką pirksiu.

— Jos nejuokauja, — pastebė direktorius. — Užperėitą šeštadienį moksleiviai čia surengė koncertą. Po to kad įsismagino su jaunimu šokti klumpakojį, net langai žvangėjo:

Užperėitą šeštadienį čia koncertavo moksleiviai. Perėitą — lankėsi kinas. Kokia gi staigmena bus šiandien?

Namuose pasklido žinia, kad į svečius atvyksta vienas seniausių mūsų respublikos pedagogų, Lenino ordinu apdovanotas mokytojas Pranas Šulga. Malonu praleisti laiką su tokiu žmogum, pakalbėti apie artėjančius rinkimus, pasikeisti nuomonėmis apie išskeltus kandidatus. Daugelis pašnekovų asmeniškai pažįsta mokytoją, prisimena, kaip jis kovojo už geresnę liaudies ateitį. Jo žodžiams dabar netikėti negalima. Tuo jie patys įsitikino.

Ramus, tėvišku rūpinimusi apgaubtas senelių bei invalidų gyvenimas. Jie už visa tai didžiai dėkingi Tarybų valdžiai.

E. Grickevičius

Liaudies Menininkė

Ukmergiečiai dažnai stodoja prie kiosko J. Janonio gatvėje. Jo lentynas puošia daugybė puikių molio lipdinių: čia ir raiši katinėliai, grakščios voveraitės, didelėmis lyg pupos akimis pelėdos, vilkas-pilkas ir mergaitė su raudona kepuraitė, dailios peleninės, įvairiausios statulėlės. Sunku šiandien surasti bent vieno ukmergiečio butą, kuriame nebūtų tokių molio lipdinių. Tačiau retas, tur būt, žino kas yra šių puikių kūrinių autorius. O susipažinti vertėtų!

...Nedidelis namelis S. Zajančkausko gatvėje. Kambarėlis. Vidury — iš ažuolo lentų sukaltas didelis darbo stalas. Ant jo — gniuštai molio. Ir visur, kur tik bepažvelgsi, pridėliota daugybė molio lipdinių. Vieni jau nuvažyti, kiti dažomi, tretį laukia menininko teptuko. Palinkusi prie stalo, su teptuku rankose, kažką dažo senyvo amžiaus moteriškė. Tai visų šių molio lipdinių autorė Marija Daraškevičienė.

— Gerą amžėlį nūgyvenau, — pasakoja ji. — Baigių aštuntą dešimtį įpusėti. Bet savo pamėgto darbo neatsiskau.

Penkiasdešimt metų dirba savo pamėgtą darbą liaudies menininkė. Per tą laiką ji nupildė tūkstančius žaislų vaikams, nė kiek ne mažiau dailių peleninių, lietuviškais

raštais papuoštų puodų, įvairiausių kompozicijų lietuvių liaudies pasakų motyvais.

Menininkė su kartėliu prisimena vaikystės dienas:

— Maigydavau, būdavo, molį dieną naktį, o už tai tik skatikus tegaudavau. Taip ir eidavau per svieta krepšį įvairiausių lipdinių prisikrovus...

Marija Daraškevičienė buvo įvertinta tik tarybų valdžios metais. 1950 metais Lietuvos TSR Vietinės ir kuro pramonės ministro įsakymu jai pareikšta padėka, kelis kartus senutė buvo apdovanota stambiomis pinigėmis premijomis. Ji — nuolatinė ne tik rajono, bet ir respublikinių liaudies meno parodų dalyvė.

Tikra šventė liaudies menininkei buvo 1954-ji metai. Tais metais Marija Daraškevičienė su savo molio lipdiniais dalyvavo lietuvių literatūros ir meno dekadėje Maskvoje. Jos dailiais, tikrai meniškai atliktais kūrinių grožėjosi rusas ir uzbekas, latvis ir kirgizas, ukrainietis ir gruzinas. Lietuvos TSR Aukščiausios Tarybos Prezidiumas apdovanojo menininkę Garbės raštu.

Ir nors Marijai Daraškevičienėi laikas būtų išsėjęs, tačiau ji kasdien dirba savo dar jaunystėje pamėgtą darbą, ieško naujų temų savo

Liaudiškose Respublikose

Albanų Tautos Laimėjimai

Žymių laimėjimų pasiekė albanų tauta socialistinėje statyboje per praėjusius 1956 metus. Dabar Albanijos pramonė išleidžia per mažiau kaip mėnesio laiką tiek produkcijos, kiek ji išleido per visus 1938 metus. Šalyje pastatyti nauji fabriškai, gamyklos, rūdynai, šachtos, mokyklos, kultūros bei švietimo įstaigos. Albanijai brolišką pagalbą suteikė Tarybų Sąjunga ir kitos socialistinės šalys.

Palyginti su prieškariniu laiku, respublikos liaudies ūkis praėjusiais metais gavo 60 kartų daugiau anglies, 18 kartų daugiau chrominės rūdos, pusantrą karto daugiau naftos, dešimt kartų daugiau elektroenergijos, 35 kartus daugiau piauotos miško medžiagos, septynis kartus daugiau cemento.

Į žmones, žemės ūkio kooperatyvus ir mašinų-traktorių stotis atėjo nauji kadrai, baigę aukštąsias mokyklas ir technikumus Albanijoje, o taip pat aukštąsias mokyklas Tarybų Sąjungoje ir liaudies demokratijos šalyse.

Liaudies valdžia nuolat rūpinasi, kad kiltų darbo žmonių gerovė. Nacionalinės šventės — išsivadavimo dienos — išvakarėse Albanijos Liaudies Respublikos vyriausybė ir Albanijos Darbo partijos Centro Komitetas priėmė nutarimą, pagal kurį vėl žymiai sumažinamos kainos pramoninėms ir maisto prekėms, pakeliamas mažai apmokamų darbininkų darbo užmokestis, padidinamos

kūrinėliams. Ant stalo guli Krylovo pasakėčių tomas.

— Sukūriau nemažai lipdinių, lietuvių liaudies pasakų motyvais, dabar noriu nulipdyti tai, ką savose pasakėčiose vaizduoja Krylovas. Štai, jau pradėjau lipdyti kompoziciją jo paskėčios "Lapė ir vynuogės" tema. Sukursiu kaj ką ir daugiau, — pasakoja menininkė.

Tokie šiandien yra liaudies menininkės darbai ir užmojai.

G. Šarūnas

FUTBOLAS ŽIEMĄ

Biržų sporto mėgėjai šiomis dienomis surengė futbolo rungtynes atvirame ore.

Nors aikštė buvo padengta sniegu, į ją žvaliai išbėgo "Siūlo" fabriko ir vietos "Nemuno" vienuolikės. Įdomias rungtynes laimėjo nemuniečiai rezultatu 3:2.

Numatoma surengti ir daugiau varžybų atvirame ore.

pensijos karių, žuvusių nacionalinėje išsivadujamojoje kovoje, šeimoms, o taip pat pensijos darbininkams ir tarnautojams. Gyventojai iš to gavo papildomai 2,600 milijonų lekų pajamas.

VDR Užsienio Prekybos Plėtimasis

1956 metais Vokietijos Demokratinės Respublikos prekybos su socialistinėmis šalimis apimtis padidėjo 15 procentų. Beveik pusė visos VDR užsienio prekybos apyvartos atitenka prekybai su Tarybų Sąjunga. 1957 metais VDR užsienio prekybos bendrąją apimtį numatoma padidinti 25 procentais, o prekybos su TSRS apimtį — 40 procentų.

Sėkmingai vystomi VDR prekybiniai ryšiai su daugeliu Azijos ir Afrikos šalių — Egiptu, Sirija, Indija ir kitomis, o taip pat su kai kuriomis kapitalistinėmis Europos šalimis.

Preliminariniais duomenimis, VDR prekybos su Federatyvine Vokietijos Respublika apimtis 1956 metais padidėjo maždaug 22 procentais palyginti su 1955 metais. Šis padidėjimas buvo pasiektas nepaisant to, kad Vakarų Vokietijos valdantieji sluoksniai, vedantieji ekonominį karą prieš VDR, visai stabdo prekybos vystymąsi Vokietijos viduje.

Bibliotekų Tinklo Praplėtimas Rumunijoje

Prieš 50 metų nedideliame Rumunijos miestelyje Byrlade vietinės inteligentijos grupės lėšomis buvo atidaryta pirmoji Rumunijoje viešoji biblioteka. Jos lentynose tada iš viso buvo 400 knygų. Dabar rajoninėje Byrlado bibliotekoje, esančioje naujame erdviame pastate, yra 46 tūkstančiai tomy. Ji turi daugiau kaip 4,200 nuolatinų skaitytojų.

Iš viso šiuo metu Rumunijos Liaudies Respublikoje yra beveik 40 tūkstančių bibliotekų.

Neseniai Bukarešte, buvusių teisingumo rūmų pastate, buvo atidaryta centrinė valstybinė biblioteka. Jos knygų fondas susideda iš daugiau kaip pusantro milijono tomy.

Rumunijos Liaudies Respublikos bibliotekos pasiekė čia publikacijomis ir informacija su kitų šalių bibliotekomis. RLR Mokslių akademijos biblioteka, pavyzdžiui, palaiko ryšius su daugiau kaip 70 šalių mokslinėmis bei kultūrinėmis įstaigomis, Rumunijos instituto kultūriniam ryšiams su užsieniu biblioteka — su 40 šalių kultūrinėmis įstaigomis.

Liaudies Balsas

SAVAITINIS KANADOS LIETUVIŲ LAIKRASTIS
LEIDZIAMAS SPAUDOS DRAUGIJOS

Prenumeratos Kaina:

Kanadoj ir Didžiojoje Britanijoje metams \$4.00; pusei metų \$2.00
Visur kitur metams \$4.50; pusei metų \$2.25

LIAUDIES BALSAS

160 Claremont St., Toronto 3, Ont., Canada

Telefonas: **EMPIRE 6-4358**

BUS MELZIAMA KARVUTĖ

Naturalios dujos yra plataus vartojimo dalykas. Jos vartojamos ne tik pramonėje, bet ir namuose. Jos vartojamos vandens šildymui, virimui maisto, namų apšildymui. Reikia manyti, kad dujos yra plačiau vartojamos dėl virimo maisto, negu elektra. Bet jos gali virsti melžiama karvute dėl visokių pelnagrobū.

Tik šiomis dienomis iškilo viršūn, kad du Trans-Canada Pipe Lines kompanijos viršininkai pasidarė pelno \$1,732,500. Tai tik pradžia. Vamzdžiui esant privatiškose rankose, jis taps spekuliantų įrankiu pasipelninti. Kas blogiausia, kad jie nebūtų galėję nei pradėti, jei ne Kanados vyriausybė. Su Kanados vyriausybės paskola jie susikūrė biznį, kuris dabar neša pelnus milijonais.

Tas, žinoma, dar ne viskas. Svarbiau žinoti tą, kad žadėtos pigios naturalios dujos liks tik svajonė. Kaip gali būti pigios dujos, kuomet jau pačioje pradžioje pasireiškia lupikavimas.

Kai kas pasakys, kad čia šerinkų klausimas. Jie turi mokėti už šėrus, o ne visuomenė. Tačiau taip nėra. Jeigu šėro kaina aukšta, tai žmogus, turintis tuos šėrus, nori ir pelno. Jeigu šėrai neneš pelno, tai jie puls. O kompanijos viršininkai, prisipirkę dešimtis tūkstančių šėrų, negali leisti, kad šėrai pulstų. Visuomenė savo uždarbiu turės palaikyti tų šėrų vertę, mokėdama pilną kainą už dujas.

O taip nedaug tereikėjo, kad vamzdis būtų visuomenės nuosavybės. Vyriausybė turėjo finansuoti. Prie to, jai reikis imtis atsakomybės praveisti per Ontariją ir savo lėšomis. Ir kai praves, jei taip bus, kaip ji planuoja, bus leista privatiškai kompanijai nusipirkti jį. Tada vėl kam nors atsiras kišenėje nauji milijonai.

JAUNIMO STRIKSĖJIMAS

Iš pranešimų iš įvairių šalių, net ir iš liaudies demokratijų, rodo, kad jaunimui patinka taip vadinama "rock and roll" muzika ir jos atlikėjai. Kai kas net nervuojasi dėl to. Laiko tai jaunimo palaidumo ženklas. Tai problema, kuri jaudina daugelį. Ypač kai jaunimo parengimuose karštas įvyksta kaip ir maištas, į kurį net policija šaukiama.

Suaugusiems žmonėms, be abejonės, išrodo keista. Bet reikia suprasti, kad jaunimas negali mėgti klasikinės muzikos, ramių parengimų. Pas jį dau genergijos, kuri liejasi per kraštus. Jam reikia gyvų programų, linksmos muzikos. Kai suaugęs, tada jis eis prie rimtos muzikos, prie ramių susiėjimų. Ir taip yra, tas matoma iš gyvenimo.

Bėda tame, kad šis klausimas ignoruojamas. Niekas nesistengia surasti tinkamo vidurio. Už tai ir susidaro progos pasireikšti kraštutinumams. Bet ir tas neturėtų tiek dūg bauginti, nes tai laikinas reiškinys. Kai tik jauni žmonės suauga, jie atšala nuo tokių dalykų, pradeda rimčiau galvoti ir elgtis. Norėjimas, kad jaunimas elgtųsi taip, kaip suaugę elgiasi, yra ženklas, kad žmonės užmiršta, kas jie buvo jaunystėje.

Tas, žinoma, nereiškia, kad auklėjimo darbas nereikalingas. Auklėjimas yra pagrindinis dalykas. Tik jis negali būti toks, kad jauni žmonės būtų verčiami elgtis taip, kaip elgiasi seni, jau užmiršę jaunystę. Auklėtojų užduotis surasti tinkamesnius užsiėmimus, kurie daugiau patrauktų jaunimą.

Socialistinėse šalyse daromos pastangos įtraukti jaunimą į sporto, meno veikimą. Tenai sportas ir meninė saviveikla virsta masiniais judėjimais. Čia sportas nedaug jaunimo apima, o meninė saviveikla visai apleista. Menas paliktas profesionalams. Taip jaunimas ir neturi kur išlieti savo energiją, ko nors kultūringesnio atlikti. Kas dar pažymėtina, tai kad sekmadieniais Kanadoj beveik viskas uždrausta. Kada žmonės turi daugiau laiko, jie turi merdėti namie, arba ieškoti kokių kitų pramogų, nors ir nelabai vertingų. Tai pasekmės noro suvaryti žmones į bažnyčiaus.

KAS NAUJO PASAULYJE

Įdomus dalykas įvyko Sirijoje. Pasirodo, kad Bagdado pakto šalys darė bandymus nuversti Sirijos vyriausybę. Tas buvo iškelta teisme, kuris teisė suokalbinkus.

Sirijos militarinis teismas nuteisė 11 sirijiečių ir vieną lebanietį mirtin už suokalbį su Bagdado pakto šalimis nužudyti Sirijos prezidentą ir nuversti jo valdžią. 30 kitų nuteisė kalėjimu nuo 6 mėnesių iki gyvos galvos.

Iš 47 asmenų, kurie buvo teisiami, tik 29 buvo teisme. Kiti randasi užsieniuose. Tarp tų, kurie randasi užsieniuose, yra ir armijos majoras Jėdid, nuteistas mirtin.

Jie visi planavę nužudyti prezidentą Kuvatlij, pulkininką Sėražą, socialistų ir komunistų lyderius.

Teismas tęsėsi 48 dienas. Buvo įrodyta, kad buvęs Sirijos diktatorius Adib Šišeklis (nuteistas iki gyvos galvos sunkiųjų darbų kalėjimui), nors dabar randasi Francijoje, sutikęs vadovauti sukilimui, už ką jam buvo pasiūlyta \$98,000. Mokestį jam pasiūlė Irako užsienio reikalų ministras Bašajanas ir Irako armijos viršininkas generolas Dagistanis.

Teisme buvo iškelta, kad Šišeklis buvo slapta iškeltas Lebane iš britų laivo. Jo užduotis buvo susisiekti su kitais suokalbinkais.

Suokalbis buvo atidengtas, kuomet armijos žvalgyba sučiupo šmugeliuojantį į Siriją ginklus dėl suokalbinkų.

Nuteistų suokalbininkų tarpe randasi ir buvusio prezidento Hachem Attassi sūnus, parlamento narys. Eilė kitų parlamento narių, buvusių kabineto narių. Taipgi eilė karininkų ir kitų aukštų asmenų.

Jungtinės Valstijos duoda Britanijai paskolą — \$500,000,000. Britanija pristigo dolerių dėl importo iš dolerio šalių.

Britanija sako, kad ji stengsis apsieiti be šitų dolerių, bet abejojama, kad ji galės tai padarti.

Japonija pralenkė Britaniją laivų statyboje. Ji pastatė praėjusiais metais 325 laivus bendrai 1,746,249 tonų. Tas sudaro 26 procentus visame pasaulyje pastatytų laivų.

Britanija pernai pastatė 275 laivus bendrai 1,383,387 tonų. Metai atgal britai pastatė daugiau ant 90,550 tonų.

Jungtinių Valstijų senatinis komitetas pradėjo tyrinėjimą nekurių unijų, kaltinamų veikiant su gembleriais.

Pirmiausia buvo pašaukti apklausinėjimui International Brotherhood of Teamsters lyderiai.

Kaltinama, kad šios unijos pagalba gembleriai ir raketieriai bandė dominuoti Portlando gyvenimui. Jie net bandė užimti Portlando miesto administraciją.

Lenkijos premjeras Jozef Cyrankiewicz gerokai "apšlipavo" ministrų kabinetą. Jis iš dešimties ministerijų padarė tikta penkias.

Savo pavaduotojais jis paskyrė Stefaną Ignarą, Piotrą Jaroszewiczių ir Zenoną Nowaką.

Savo kalboje premjeras pažymėjo, kad Lenkija šiais metais išleis mažiau dėl armijos ir administracijos.

Vengrijos užsienio reikalų ministerijos žmogus užginčijo, kad ruošiamasi teisti Imrę Nedžį, kurs buvo premjeru pradžioje sukilimo.

Užsieniuose buvo skelbiama, kad jis bus teisiamas kaip išdavikas.

Vakarų Europos šalys puola Britaniją už nutarimą mažinti savo jėgas Vakarų Vokietijoje.

Britanija yra paskelbusi, kad ji ištrauks bent 27,000 vyrų iš Vakarų Vokietijos.

Italijos dešiniųjų socialistų lyderis Saragatas labai

nepatenkintas Nenio vadovaujamais kairiaisiais socialistais, kurie neseniai turėjo suvažiavimą.

Girdi, nors suvažiavime pasisakyta už socialistų vienybę, bet 70 procentų Nenio socialistų esą prokomunistai.

Socialistų vienybė, sakė jis, dar labiau neįmanoma dabar, negu kad buvo praeityje.

New York Times korespondentas Matthews rašo, kad Kuboje veikia rimta Batistui opozicija. Ją sudarą jauni žmonės.

Jam tekę prasiskverbti pro Batisto sargus ir susitikti kalnuose esančių sukilėlių vadą.

Apie Medį

Naujai nukirsto medžio pusę svorio sudaro vanduo. Padžiovinus ore, vanduo nuopula iki trečdaliu. Norint gerai išdžiovinti, reikia džiovininti panašiai, kaip džiovinamas tabakas.

Vidutiniškas amžius komercinės eglės Britų Kolumbijoje yra 400 metų. Dažnai užeinama daug senesnių.

Tyrinėjimai neparodė, kad amžius pakeistų medžio tvirtumą. Čia, žinoma, eina kalba apie augantį medį.

Buvo ištirti vieno tilto balkiai, padaryti iš eglės, ir surasta, kad po 43 metų jie buvo tokie pat tvirti, kaip kad buvo pradžioje.

Israelio premjeras Ben-Gurion, kuris save vadina socialistu, kaip ir Francijos premjeras Mollet. Jis, Mollet ir Eden buvo sudarę bendrą frontą Egiptui sutriuškinti.

"Nepriklausomaj", jos Worcesterio Kardelio atskaitą, apie tai, Mes Norim

Atseit, j kios Lietuvos kėjai nori. tuvos plan

Kad "va savo išveč dija, kaip nuo koto, t

Bet šiuo Kardelis kl kė visus sa gi pats sav

J. Karde striges i " tuvos sienu tarp jų nebegalėda

Na, štai, sinarpliojo svietui pra mažiausia tuva turėtu kvadratinis milijonų g

Suprask naujas Lie bežius, kur se "ligi D pietus, per dečną. . . Sulos upe Servečio u metrų. P kilometrų muno. Vak riba ligi H šios beveik linija ligi

Tai bent patriotas! Tik aš a to išeis. Je dysis to ne kaip tą mū lis įgyvend rengiasi b Vytautą D

Man reg nus propas protnamiu Bet, s tojų" tarp kalbamos dargi, at klauso.

Ak, no ko gali. Ji savo sauj Dėl to, ka žalos nepa

Bet su Kardeliu o vi.

Jis, išai Vytauto D namės, o k tas pralam puola". . . jog yra mas, ataka

Pastabos

"Nepriklausomaj Lietuvoj", jos bedradarbis iš Worcesterio praneša apie J. Kardelio atsilankymą ir pasakytą jo sensącingą kalbą apie tai, "Kokios Lietuvos Mes Norime".

Atseit, jis apibūdino, kokios Lietuvos jis ir jo pasekėjai nori. Kokie jų dėl Lietuvos planai...

Kad "vaduotojai" dažnai savo išvedžiojimais nukliedija, kaip kirvis nustumus nuo koto, tai tą visi žinome.

Bet šiuo kartu, atrodo, J. Kardelis kliedenis pralenkė visus savo kolegas ir netgi pats save.

J. Kardelis amžinai buvo įstrigęs į "etnografinių Lietuvos sienų" analizavimą ir tarp jų narpliojosi, pats nebegalėdamas išlysti.

Na, štai, dabar jis iš jų išsinarpliojo, išlindo, ir visam svietui pranešė, kad mažų mažiausia "išvaduota" Lietuva turėtų būti bent 110,000 kvadratinų kilometrų su 10 milijonų gyventojų.

Supraskite, jis nutiesė naujas Lietuvos sienas, rubėžius, kurie turi eiti rytuose "ligi Drišos ir nuo ten į pietus, per Medilo ež., Molodečną... ir tiesiai į pietus Sulos upe ir nuo Nemuno Servečio upe apie 50 kilometrų. Pietuose apie 30-50 kilometrų į pietus nuo Nemuno. Vakaruose Rytprūsių riba ligi Balaklavos, o nuo šios beveik palei Potsdamo liniją ligi Baltijos".

Tai bent apetitas! Tai bent patriotas!

Tik aš abejoju, kad kas iš to išeis. Jeigu Vytautas Didysis to negalėjo atsiekti, tai kaip tą mūsų mūšens Kardelis įgyvendins. Nejaugi jis rengiasi būti didesnis ir už Vytautą Didįjį?

Man regis, kad tokius planus propaguoti tinka tik beprotnamiuose.

Bet, štai, mūsų "vaduotojų" tarpe tokios kliedenis kalbamos susirinkimuose ir, dargi, atsiranda, kas jų klauso.

Ak, norėti žmogus daug ko gali. Jis gali norėti turėti savo saujose net mėnulį... Dėl to, kad jis nori, niekam žalos nepadaro.

Bet su mūsų herojum J. Kardeliu dalykai kitaip stovi.

Jis, išaiškines, kad "nuo Vytauto Didžiojo mes tik ginamės, o kas tikrai ginasi — tas pralami, o laimi tas kas puola"... eina prie išvados, jog yra reikalingas puolimas, ataka.

Jis, išaiškines, kad "nuo Vytauto Didžiojo mes tik ginamės, o kas tikrai ginasi — tas pralami, o laimi tas kas puola"... eina prie išvados, jog yra reikalingas puolimas, ataka.

Jis, išaiškines, kad "nuo Vytauto Didžiojo mes tik ginamės, o kas tikrai ginasi — tas pralami, o laimi tas kas puola"... eina prie išvados, jog yra reikalingas puolimas, ataka.

Jis, išaiškines, kad "nuo Vytauto Didžiojo mes tik ginamės, o kas tikrai ginasi — tas pralami, o laimi tas kas puola"... eina prie išvados, jog yra reikalingas puolimas, ataka.

Penki iš šešių Lenkijos ekonomistų, kurie pribuvo į Jungtines Valstijas pasitarimui su Jungtinių Talstijų autoritetais. Iš kairės į de-

šinę: profesorai Ivaškevičius, Kotlickis, ponja Romana Buzek, M. Adamskis ir Karpinskis. Jie nori pirktis kviečių.

Ką Kiti Rašo

Jų Bendruomenė

Pas "vaduotojus" nususi-mas labai didelis. Tai jie patys pasisako. Vienybė (vas. 13 d.) V. Meškauskas sako: "Clevelande visą bendruomenę sudaro jos pirmininkas S. Barzdukas... Chicagoje visą bendruomenę sudaro jos apygaros pirmininkas, S. Barzduko bendramintis dr. J. Bajerčius... Panašiai ir kitur".

Komentarai nereikalingi. — A. Bimba.

Nauja Misija į Maskvą

Nuo liepos 28 iki rugpjūčio 11 dienos Maskvoje įvyks Tarptautinis Jaunimo Festivalis. Jaunieji menininkai, atletai, artistai lenktyniuos pasirodymais festivalyje.

Britanija ruošiasi pasiųsti net 2,000 jaunų žmonių dalyvauti tame festivalyje. Kitos šalys stropiai ruošiasi.

Chicagoje Miss Barbara Perry, 23 metų, ir Leroy Wolins 27 metų, organizuoja bent 70 jaunų žmonių tai misiją į Maskvą.

Amerikos jaunimui tačiau stato kliūtis valstybės departamentas neduodas pasportų. Miss Perry ir Wolins, sako, jie kovos už gavi-mą pasportų. Jie mano, kad dalyvavimas tarptautiniame festivalyje yra geriausia proga Amerikos jaunimui pasirodyti kitoms šalims kaip mes galime, ką turime.

Valstybės departamentas, Tad jis ir šaukė Worcesteryje lietuvių kovon, atseit, atakon, už atsteigimą Lietuvos, mažų mažiausia, pagal jo nubrėžtas ribas!

Na, taigi... Ar betenka toliau kas kalbėti?

Z. J.

o tai reiškia Dulles, betgi kitaip mano. Jis kaip tai bijo tokio pasirodymo, kitaip juk nedraustų jauniems žmonėms vykti į festivalį.

Ryšium su tuo reikia pastebėti štai kas:

Kiek čia seniai Washingtone kalbėta ir kartota, kad "Sovietai bijo" susitikimo su kitais, kad Sovietai neleidžia savo žmonių kitur ir nenori įsileisti kitų savo šalin.

Daugelis Kongreso narių, o ir valdžios pareigūnų, seniau kalbėjo, jog užtektų amerikiečiams susidurti su TSRS žmonėmis, kad parodyti jiems kaip mūsų santvarka gera ir kaip jų santvarka bloga. Girdi, dėl to Sovietai nenori susitikimų.

Na, ir kas gi, pagalios, nenori ar bijo tokių susitikimų ir delegacijų apsikeitimų? Tarybų Sąjunga nori to. Mūsų valstybės departamentas bijo to.

Nevien jaunųjų nenorima leisti Tarybų Sąjungon. Daug kam dabar sunku gauti pasportai ton šalin vykti.

Taigi, yra propagandos muilo burbulas, kad "Sovietai bijo savo žmonių susitikimo su amerikiečiais". — Vilnis.

Bus Teisti!

Jaunas, žymus amerikinis dramaturgas, Arthur Miller, bus teisiamas "už pažeminimą Kongreso". Bus teisiamas ir Dr. Otto Nathan, New Yorko Universiteto profesorius ir vykdytojas mokslininko Albert Einsteino palikimo.

Tenka priminti, nors apie tai pas mus buvo rašyta, kad rašytojas-dramaturgas Milleris kitose šalyse yra žinomas nemažiau, o gal dar net

daugiau kaip Amerikoje. Jo veikalai tebėra statomi po visą civilizuatą pasaulį, nes tai geri veikalai, įdomūs ir pamokina.

Kaip gi A. Milleris "pažemino Kongresą"? Cia ver-ta pakartoti.

Kadise rašytoja-dramaturgą pasikvietė Kongreso Ne-Amerikinės veiklos komitetas, reikalaujant, kad jis liudytų. Ką jis turėjo liudyti?

A. Milleris buvo prašęs Valstybės departament o, kad jam duotų pasportą kelia-vimui į kai kurias šalis, į kurias jis buvo kviečiamas. Valstybės departamentas atsisakė jam pasportą duoti. Tuomet kongresinis komite-tas ir užimanė "apie Mille-rį daugiau kai ką sužinoti". Svarbiausia, norėta sužinoti, ar Milleris komunistas? Ar jis priklausė kairioms-pa-žangioms organizacijoms?

Galime būti tikri, kad ta-sai komitetas žinojo, jog Milleris nebuvo komunistas, bet jis buvo kai kur dalyva-vęs, kur dalyvavo komunis-tai arba jiems pritariantie-ji.

Rašytojas - dramaturg a s pasakė daug maž taip: Komunistas niekad nesu buvęs, bet esu priklausęs kai ku-rioms grupėms, kurias Justi-cijos departamentas apskel-bė "subversyvėmis"; esu dalyvavęs šiesiuose komunisti-nių autorių mitinguose New Yorke.

Aa! Jeigu šitaip, tai pasa-kyk, kad daugiau dalyvavo tuose mitinguose! Išvardyk dalyvių vardus ir pavardes.

Rašytojas atsakė, kad jis negalys to padaryti; jo są-žinė, sakė jis, neleidžia jam tai daryti. Jeigu jis tai pa-da-rytų, tai užtrauktų nelaimę ant kitų nekaltų žmonių.

Jis gi esąs rašytojas, žino-mas pasaulyje. Kaip gi bū-tų, jei jis pradėtų išdavinė-ti žmones? Ką kultūrinis pa-saulis apie jį pamislytų?

Na, ir dėl to, kad rašyto-jas atsisakė būti išdavinėto-ju kitų žmonių, federalinė grand džiūrė jį įkaltino. Da-bar šis asmuo bus teisiamas "už Kongreso pažeminimą".

Jei rašytojas Milleris bū-tų pasinaudojęs Penktuoju Jungtinių Valstijų Konstitu-cijos pataisymu ir būtų atsi-sakęs atsakyti į komiteto klausimus, tai jis šiandien būtų buvęs laisvas. Tačiau tuomet būtų buvęs sukeltas skandalas, būk Milleris esąs komunistas!

Šiandien visiems žinoma, kad jis nekomunistas, tačiau visiems taipgi gerai žinoma, kad jis laukia teismo dėl at-sisakymo būti išdaviku.

Visas šis biznis mums at-rodė yra daromas tuo tiks-lu, kad moraliai kaip nors suluošinti rašytoją.

Ar tai gera? Ne, tokia taktika yra labai bloga.

Tenka manyti, kad Mille-

ŠYPSENOS

Lygaus temperamento

"Ar ištikro tavo žmona y-ra lygaus temperamento?" susidomėjo draugas, kurio žmona kartais užsiedgdavo kaip degtukas.

"Taip. Visada pikta", at-sakė draugas.

Tuoj užbaigs

Miesčionis išvyko atostogų į mažai apgyventą vietą. Po dviejų savaičių jam taip nu-sibodo be pažįstamų, kad jis nusprendė užėiti į apylinkės bažnyčią, tikėdamasis rasti bent vieną pažįstamų.

Kada jis įėjo į bažnyčią, buvo pamokslas laikas. Kiek paklausęs, jis kreipėsi į šale-jo sėdintį:

"Ar ilgai jis pamokslau-ja?"

"Dešimtį metų", atsakė žmogus.

"Na, tai palauksiu. Jis tu-ri greitai užbaigti".

Nėra išeities

Profesorius, rodydamas į diagramą, aiškino:

"Subjektas šlubuoja to-dėl, kad viena jo koja yra trumpesnė. Ką jūs", tarė jis kreipdamasis į vieną studen-tą, "darytumėt tokiaame at-sitikime?"

"Išivaizduoju, kad ir aš šlubuočiau", atsakė studen-tas, kiek pagalvojęs.

rio byla pasieks net Aukš-čiausią Teismą, nes rašyto-jas yra pasirengęs savo gin-ti. — Laisvė.

Nesijuokit

Ekonominių ir politinių mokslų prof. C. A. Ashley sako, kad 200 milijonierių turi savo rankose krašto ū-kinę jėgą.

Tai taip išrodo "liaudies kapitalizmas".

Tėviškės žiburiai rapor-tuoja, kad "Didžiosios Brita-nijos Lietuvių Sąjungos de-šimtmečiui paminėti rengi-mo komisija numatė Lietu-vių Sodyboje pastatyti pa-minklinį kryžių.

Ar nebūtų gera idėja pa-statyti kur nors kryžių ir VLIKo atminčiai?

Britanijos parlamentas at-sisakė palaikyti pasiūlymą, kad 1801 metais priimtas į-statymas, draudžias angliko-nų ir katalikų kunigams būti parlamento nariais, būtų pa-naikintas.

Tikėsit, ar ne, bet nei vie-noj socialistinėj šalyj nėra tokio įstatymo, uždraudžian-čio dvasiškijai būti parla-mentų nariais.

Dr. Šaipokas

JONAS DOVYDAITIS

Tolimoje Šalyje

Iš kelionės įspūdžių po Indiją

(Tąsa)

Signalas užimti vietas. Skubiai lipame į lėktuvą, tikėdamiesi pasislėpti nuo karščio. Tačiau čia pasijuntame patekę tarytum į įkaitusią dėžę. Net lėktuvui kylant, atidarius vėsinamąsias angas prie lango, negreit ateina vėsūmos palaima.

Vėl užklumpa vakaras. Dešinėje neryškiai spindi šviningė jūra, kairėje — lyg sukečenta kupranugario vilna — persų dykumos. Jos apsitraukusios pieno spalvos rūku, tarsi šydu. Nuostabiai žaidžia spalvomis dangus. Šviežiai žalias ir linksmas, jis pamažėle gėsta, pasipuošia lelijinėmis justomis, kuriomis it paukščių sparnai plazda beribiuose plotuose, kol pavirsta tamsiai mėlynomis ir oranžinėmis.

Staiga pasidaro akliai tamsu. Jūra ir plika žemė susilieja į neperregimą juodą plokštumą. Viršum jos lyg kometa, šviesią ugnį žerdamas iš motoro vamzdžių, lekia ir lekia be atvangos sidabrinis mūsų paukštis.

Pabertomis deimantų dulėmis suspindi Karači žiburiai. Mes Pakistane — Indijos pasienyje.

Nespėjo lėktuvas pririedėti prie aero pastato, kai pasigirdo perspėjimas:

— Sėdėti savo vietose. Paruošti pasus.

Laipteliais viršum užbūdėjo mažutis kareiviukas. Jis įsoko į mūsų lėktuvą, tarsi į gaisravietę ir, netaręs nė žodelio, iškėlė stiklinį butelį viršum savo galvos. O paskui, mygdamas pulverizatoriaus pūslę, švirksdamas kairėn ir dešinėn, jis prabėgo siauru taku tarp sėdynių, apkrikštydamas keleivius ir lubas kažkokiu priešepidemininiu skysčiu. Slogus vaistų kvapas ilgai neišsisklaidė, sukeldamas kosulį, aštriai badydamas nosies šnerves. Kareiviukas įsiveržė ir į lakūnų kabiną, kilnojo jų lovos čiužinį, purkštė ir švirksštė užkampius. Po to lakūnai, apsikrovę skridimo dokumentų knygomis ir savais pasais, kažkokiais nelinksmiais, šurimtėjusiais veidais išėjo paskui Pakistano atstovą.

Visa ši procedūra dvelkė šalčiu, karantinu areštuo-tiems, nedraugiškumu.

Atėjo metas ir keleiviams kraustytis. Mus, žąsėle išrikiuotus, nuvedė į erdvų, bet tuščią kambarį, kuriame už stalo sėdėjo vienplaukis vyras plačiu, papūrtusiu veidu, išsišovusiais žandikauliais. Jis išdalino ankėtas. Jas reikėjo nedelsiant užpildyti. Be

pavardės ir vardo, anketa klausė: kur tamsta praleidai paskutines 14 dienų ir naktų?

Anketas užpildžius, keleivius apvedė apskritais koridoriais ir susodino prie restorano staliukų. Keleivius maitino aviokompanija.

Plikagalvis, žaliu kostiumu žmogelis, lyg gipsiniu veidu vaikštinėję po restoraną, atidžiai stebėjo, kaip dirba oficiantai. Jei jie ilgiau su keleiviais šnekteldavo, žmogelis lėtai praedavo pro šalį, atsukęs į besikalbančius kremzlėtą ausį. Pakistano slaptoji budėjo aerouoste.

Kažkas aiškino, kad indų aviokompanijos lėktuvai čia visada taip sutinkami. Pakistanas ir Indija turi senus religinius ginčus, kuriuos savo laiku anglai dar labiau pakurstė. Pakistaniečiai į indus žiūri, kaip į pavojingus kaimynus. Pakistano ginkluotos pajėgos buvo net išiveržusios į Kašmiro sritį ir ginčą mėgino išspręsti artilerijos pabūklų ugnimi.

Perėjome aerouosto didžiąją salę. Iš visų pusių į mus žvelgė kioskai, prikimšti šilkų, kailių, vilnonių medžiagų, kilimų ir dramblio kaulo dirbinių. Ant suolų gūžėsi tranzitiniai keleiviai. Jų tarpe buvo nemaža moterų, rūpestingai musulmonų papročiu slepiančių savo veidus paranzomis. Vaikštinėjo raudonomis beretėmis kareiviai. Slankiojo basi nešikai. Į mus žvelgė didelės, nuste-busios pražilusių žmonių vaikštos akys. Čia pirmą kartą pamatėme tokius nepaprastai sulysusius žmones. Ilgos, juodos, lyg blizganti derva, jų plonutės, tarsi laz-dutės, kojos trypinėjo po gluotnų, blizgantį grindų akmenį. Ant siaurų pečių ir plokščios it lenta krūtinės kabėjo taukuota, nudėvėta, turguje pirktą karinę uniformą. Buvo ir graudu, ir šiurpu.

Aliuminijaus laipteliai lengvai siūbuoja nuo mūsų žingsnių. Žvaliai susikraustome į lėktuvo sėdynes. Ir mūsų pilotai, matyt, greičiau nori išskristi iš Karači. Jie mitriai nuveda oro laivą į pakilimo zoną. Propele-riai savo ilgomis rankomis godžiai įsikabina flakties tamson.

Paskutiniai šimtai kilometrų.

Antroje vidurnakčio pusėje, lygiai trečią valandą pro sparno briauną pabyra Indijos sostinės Deli žiburiai. Visų veidai prilimpa prie langelių stiklo. Štai ilgai lauk-tasis Deli, į kurį veržiamės

jau antra para, nuskrudę 11,000 kilometrų!

Deli neturi puošnios aerostoties — ją pavaduoja an-garas. Tačiau ar tai svarbu... Aplink draugai. Jie šypsosi, spaudžia mums rankas, kiekvieno krūtinę senu indiškų papročiu puošia žiedų girliandomis.

Moderniški limuzinai ty-liai atšliaužia prie durų. Juos vairuoja spalvotais tiurbanais, tirštomis juodomis barzdomis šoferiai. Jie visai tokie pat, matyti indų filmuose — karingos išvaizdos, išdidžiai rūsūs, nesuprantamomis, tamsiomis, griežtomis akimis. Bet ir jie šypsosi plačiai, gera, bičiuliška šypsena. Ir pasijuntame, tarsi daug kartų būtume su jais susitikę, draugavę.

Žydrios spalvos "Pakar-das" paskutinis automobili-zmo technikos žodis, su ventilatoriais viduje vėsinti keleiviams, bėga tyliai lyg vaiduoklis tuščiu asfalto plentu. Dideli banjano medžiai, supynę viršum mūsų šakas, teikia plentui ilgo, ža-lio tunelio vaizdą.

Šoferis mums aiškina, kad štai kairėje Neru gyvenami namai. Ten — prezidento būstinė. O šie žalumynuose paskendę kotedžiai — užsienio atstovybės. Pagaliau įvažiuojame į naujojo Deli rajoną, o atrodo, kad klajo-jame didelio parko asfaltuo-tomis alėjomis.

Tą naktį pamatėme mieste dideles bandas galvijų. Kar-vės gulėjo šalia asfalto ir il-sėjosi. Prie drobinų palapi-nių degė maži laužai, sėdėjo ir rūkė piemenys, Greta bo-lavo moderniški dviejų aukštų su erdvomis veran-domis namai.

Netoli viešbučio prie medi-nių krautuvėlių būriavosi žmonės. Garavo dideli vari-niai arbatinukai. Čia pat ant šaligatvio, žemose lovėse baltais skudurais apsikloję, miegojo piliečiai. Kai kurie iš jų snaudė tiesiog ant grin-dinio.

Akmeninė tvora juosė pal-mių sodą. Jo viduje stovėjo keturių aukštų namas. Ma-šinos įčiaužė į sodą. Gink-luotas sargybinis budriai pa-žvelgė į automobilius ir vėl dingo šešėlyje. Čia "Amba-sadorius" — geriausias Deli viešbutis. Jame gyvensime.

Senajo Deli labirintai. Dvėsėlienos naikintojai. Religinis svaigulys.

Deli — senas miestas; in-dų istorikai teigia, kad jis y-ra įsikūręs XI amžiuje. Štai senajo Deli centras. Viena kita platesnė ir tiesesnė gatvė su trijų, keturių aukštų namais. O į šonus vagojasi siaurutės ir kreivos gatvelės, mažos, tamsios ir nešva-rios, kuriose — tūkstančiai žmonių, dešimt tūkstančių krautuvėlių, dirbtuvių, arbati-nių. Indijos miestai stiklinių vitrinų, stiklo langų beveik

nepripažįsta. Priekinė krau-tuvių siena atvira. Prekės sudėtos margais kalnais. Sa-avininkas sėdi pačioje vitrino-je. Iš gatvės į krautuvę ve-da siauručiai laipteliai. Čia pat gamina valgi, rūko kal-janą, meldžiasi, čia pat naktį asvininkas, jo šeima miega, nuleidusi medinę arba meta-linę uždangą prekėms apsau-goti nuo graikštukų. Tiesa, yra ir europietiško stiliaus krautuvių, su vitrinomis, su stiklinėmis spintomis. Bet jų — nedaug. O milijonai pre-kybininkų prekiauja taip, kaip prekiaavo jų seneliai, prabociai, gal būt, net prieš tūkstantį metų. Jie sėdi ant kilimėlio, kojas sukryžiuve, pačioje savo prekių tirštu-moje, ir nepavargstančiu, monotonišku balsu šaukia pirkėją. Nė vienoje krautu-vėje nerasi prekės, už kurią paprašytų tikros kainos. De-rybos — ilgaamžė tradicija. Pasiūlęs pusę paprašytos kainos, prekiautojo neįzei-si... Jis kiša tau į rankas darmblio kaulo dirbinius, ap-karsto šilkinę medžiagą, ap-verčiai kailiniais, kėmsa į ki-šenę raižinius metale, skam-bina panosėje varpeliais, — vis tiek ką nors įsiūlys nu-pirkti... Kai kalbi su pre-kiautoju ar domiesi kokia nors preke, aplink sustoja smalsuolių būrys. Jie šneka garsiai ir triukšmingai. Kiekvienas baltas žmogus, pasirodęs senuose miesto kvartaluose, sužadina smalsu-mą. Iš paskos seka vaikai, elgetos, filosofai, siūlydamiesi išburti ateitį ir nupa-sakoti tavo žvaigždę... Aps-tu ir tokių, kurie labai įky-riai siūlosi nuvesti į reika-lingą gatvę, panešti nešulį, surasti ieškomą prekę arba parodyti artimiausius vie-šuosius namus. Indijos gat-vės triukšmas, ta savotiška žmogaus kovos už būvį var-go muzika, nesiliaujanti, į-kyri, atkakli ligi įsipykimo, ši gatvės muzika naujoką už-gožia, apsvaigina, pritren-dia.

Kiekvienoje mažoje krau-tuvėlyje gali surasti nuosta-bios indų liaudies amatinin-kų rankos dirbinių. Gaminiai iš dramblio kaulo, varje, rai-žiniai medyje, namų audimo kilimai, siuviniai pardavinė-jami, palyginti, nebrangiai. Šių puikių dalykų kūrėjai gauna tik trupinius, nes kol-jų dirbiniai patenka į didelio miesto krautuvėlę, — juos-čiupinėja dešimtys supirki-nėtojų ir tarpininkų.

Senajo Deli gatvėse didelis judėjimas. Kiekviena važia-vimo priemonė, jeigu tik turi signalą — būtinai pypina. Garsiai stūgauja vokiški ir angliški autobusai. Ragelį spaudo vežikas, papuošęs asiliuko galvą gražiu raudo-nu pumpuru, gabenąs po drobinu stogeliu fris, ketu-ris keleivius. Cirpsi skambu-čiu dviratinkas — kuli,

mindamas savo triratį faje-toną. Plerpsi sirenos rageliu maži triračiai motociklai — taksi. Tūtuoja mėlyni, avie-tiniai ir žydri lyg jūros puta, moderniausi "Dodžai", "Stu-debekeriai", "Fordai". "Pa-kardai". Šūkiauja basi neši-kai, ant ilgų karčių nešdami sunkius ryšulius arba mai-šus ožiuto, užsivertę tiesiai ant galvų. Užkimę balsai prašo kelio iš bambukinių karčių padarytiems kroviniu vežimams, kuriuos stumia pečiai trys ar keturi pus-plikiai krovėjai.

Iš ryto, lyg akmeninės sta-tulos, ant Deli namų stogų tupi plikais kaklais dideli maitvanagai — grifai. Sie paukščiai šventi, jų nieks ne-drįsta šaudyti ar gąsdinti. Negaudami jokios algos, gri-fai yra nepamainomi Indijos miestų švaros tresto tarnau-tojai. Jie minta dvėsėliena, kurios apstu senuose miesto rajonuose.

Deli kirpėjai taip pat ne-panašūs į kitų miestų kirpė-jus. Jie dirba tiesiai gatvė-je, pasitiesę margą skudurė-lį, atsitūpę ant jo, priešais save pasitūpę jų pagalbos reikalingą barzdočių ar ūso-čių. Kirpėjai mitriai išmuili-na klijeitui veidą, skuta ir kerpa. Atlikę darbą, jie su-sidėda instrumentus dėžu-tėn, apžergia dviratį ir lekia kito kliento ieškoti.

Miestų namai neturi kros-nių, nes žiemos čia niekad nebūna. Žemiau kaip 20 laipsnių Celsijaus tempera-tūra retai pasitaiko. Kuras reikalingas tik maistui pasi-gaminti. O aplink Deli miškų nėra. Kiekvienas medis labai branginamas. Augantį mede-lį gyventojai aptveria moli-nėmis tvorelėmis, apdeda metalinėmis statinėmis nuo gudrono ar asfalto. Plento medžiai net sunumeruoti. Kiekvienas medis įskaitoje turi savo baltą skardinį nu-meriuką.

Savotiški kuro pardavinė-tojai Delyje. Jie svarsto ang-lis arba senas medžių šaknis ant virvių pakabintomis svarstyklėmis. Kiekvieną akmenį anglies gabaliuką ir pardavėjas ir pirkėjas pačiu-pinėja rankomis.

Gatvėje taiso ir dviračių padangas, ir kiaurus puodus užlydo, ir valgi gamina.

Medinėse būdelėse, pana-šiose kaip prieš karą būda-vo Lietuvos turguose, tik dar menkesnės išvaizdos, su sky-lėmis šonuose ir kiauru sto-gu ar plaušiniu skuduru už-lopytu, įsitaisę maisto gamintojai. Vieni iš jų kočio-ja ir piausto saldumynus, ki-ti verda karštą pieną, maišo aštriai kvėpiančias žalias sriubas, į kurias leidžia me-duje išvoliotus kleckus... Gatvėje, šalia būdelės, sutū-pę svečiai gurkšnoja skys-tutę kavą arba pienu baltin-tą arbatą.

(Būs daugiau)

Jonas

Sukanka
re žymusis
kultūros is
Jonas Bas
XI 23 —turių taut
timo klaus
čius pradė
pintis dar
universitet
— 1879):lu šviesti
gauti lietu
pinti liaud
mis knygo
jis dar 187
versdamas
knygelę "A
mentorius
mo merga
knygelę iš
vo tamKultūrinio
viešai J. B
reiškė 188
tų kovo m
joje, išėjo
vai skirto
ra" pirmas
žymėjimu
raštis išle
Basanavicz
navičiausmuoju stra
ba"). Toje
dėstyti "A
niai uždav
žymėjo ir
pagrindinė
mo kryptį.sanavičius
tad ypating
sias rūpes
žinti... nu
gadinės
garbingųjųmių pirmie
žinti jųjų
ma, būda,
jųjų darbu
mes neužm
aprašinėti
kus senovės
kanas (kas
galima paž
dą, dabą,
mūsų senel
jai dainų,
minklų...
tyje vietos
Iš tikrųjų.

JUOZAS ZIUGZDA

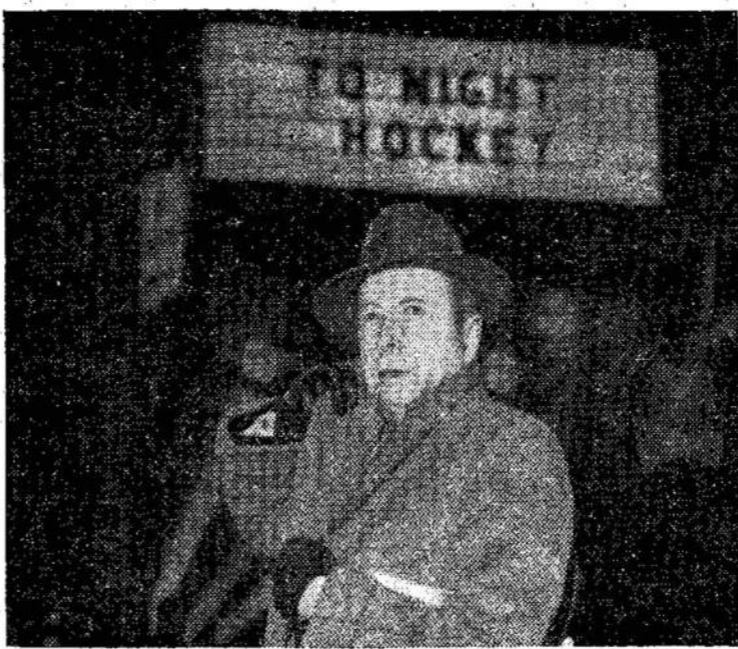
Jono Basanavičiaus Kultūrinis Palikimas

Sukanka 30 metų, kai mirė žymusis lietuvių tautos kultūros ir mokslo veikėjas Jonas Basanavičius (1851. XI. 23 — 1927. II. 16). Lietuvių tautos kultūros ir švietimo klausimais J. Basanavičius pradėjo domėtis ir rūpintis dar būdamas Maskvos universiteto studentu (1873 — 1879). Jis rūpinosi reikalu šviesti lietuvių liaudį, atgauti lietuvių spaudą, aprūpinti liaudį reikalingiausiomis knygomis. Tam tikslui jis dar 1874 m. parengė, išversdamas iš lenkų kalbos knygelę "Abecėlė arba Elementorius diel Lietuvos kaimo mergajczų" ir norėjo tą knygelę išleisti, betgi negavo tam valdžios leidimo. Kultūrinio veikimo srityje viešai J. Basanavičius pasireiškė 1883 metais. Tų metų kovo mėn. Tilžėje, Prūsijoje, išėjo iš spaudos Lietuvos skirto laikraščio "Aušra" pirmasis numeris su atžymėjimu viršelyje: "Laikraštis išleidžiamas per D-rą Basanavičių" ir su J. Basanavičiaus parašytu vedamuoju straipsniu ("Priekalba"). Toje "Priekalboje" išdėstyti "Aušros" programiniai uždaviniai iš esmės nužymėjo ir paties autoriaus pagrindinę ilgamečio veikimo kryptį. Būtent, čia J. Basanavičius pasisakė: "Mūsų ypatingiausias ir didžiausias rūpestis bus duoti pažinti... nusidavimų senovės gadyne ir veikalų mūsų garbingųjų sentėvių... pirmųjų pirmiausia turime pažinti jų senovišką gyvenimą, būdą, darbą ir tikiybą, jų darbų ir rūpesčių... mes neužmiršime rinkti ir aprašinėti visokių lietuviškų senovės paminklų ir liekanas (kas liko), iš kurių galima pažinti gyvenimą, būdą, darbą, senovišką tikiybą mūsų senelių. To dėlei rinkėjai dainų, pasakų ir t. t. paminklų... ras mūsų laikraštelyje vietos savo darbams". Iš tikrųjų, J. Basanavičius

per visą savo gyvenimą daugiausia dėmesio skyrė lietuvių tautos praeičiai pažinti — istorijai, archeologijai, etnografijai tirti, lietuvių tautosakai rinkti ir tirti, ir kaip tik šiose srityse jis paliko žymių ir vertingų darbų.

Lietuvių tautos istorinei praeičiai nušviesti J. Basanavičiaus yra paskelbta spaudoje visa eilė didesnių ir mažesnių darbų — ir straipsniams ("Aušroje" ir kt.), ir atskirais leidiniais ("Apie senovės Lietuvos pilis", "Žinios apie pirmus Lietuvos gyventojus", "Vardas senovės Lietuvos valdonų" ir kt.). Apibūdinamas lietuvių tautos praeitį, J. Basanavičius ją romantiškai idealizavo, galima būtų pasakyti, tuo tęsdamas S. Daukanto, J. Kraševskio romantišką tradiciją. Tačiau, kaip ir Daukantas, J. Basanavičius teisingai vertino lietuvių tautos kovų su kryžiuočiais esmę, kėlė aikštėn ir popiežių lietuvių tautai priešišką vaidmenį. Tokia kryptimi buvo J. Basanavičiaus parašyti straipsniai "Apie kryžiuokius", "Apie įsteigimą Ragainės pilies", atspausdinti "Naujamam Kaleivijei" 1881 m. Dėl šios krypties J. Basanavičius turėjo nutraukti ryšius su "N. Keleivio" laikraščiu, bijojusiu tuo sukelti Prūsijos valdžios nemalonę.

Ypač yra reikšmingas J. Basanavičiaus darbas "Iš krikščionybės santykių su senovės lietuvių tikiyba ir kultūra" (Vilnius, 1913). Šiame darbe J. Basanavičius, remdamasis konkrečiais istoriniais dokumentais, ne tik atskleidžia kryžiuotiškų jėgų barbarų žiaurumus Lietuvoje, bet ir parodo, kaip Romos popiežiai (Grigalius IX, Inocentas IV, Urbonas IV ir kiti) savo organizaciniu veikimu, "kryžiaus karų" skelbimu prieš Lietuvą, "visuotiniams nuodėmių atleidimais" tų karų dalyviams ir

Foster Hewitt, hoki žaidimų pranešėjas ant radio per daugelį metų. Dabar jis tu-

ri nuosavą radio stotį Toronte. Jis pradėjo darbą šioj srityj 1923 metais.

kitais veiksmais aktyviai prisidėjo prie kryžiuočių kraugerisčių žygių prieš Lietuvą rengimo, prie lietuvių tautos naikinimo, jos materialinių gėrybių ir kultūros griovimo. Pažymėtina taip pat J. Basanavičiaus brošiūra "Iš lietuvių gyvenimo 1915—1917 po vokiečių jungu" (Vilnius, 1919), kur konkrečiais faktais parodyti ir pasmerkti vokieškųjų okupantų žiaurumai Lietuvoje. Čia J. Basanavičius taip pat pabrėžė bendrą Lietuvos gyventojų nekentimą vokieškųjų okupantų ir siekimą susirišti su rusų tauta. "Visi — rašė J. Basanavičius — nuo mažo iki didelio laukte laukia to laiko, kada jie vokiečių valdžia galės nusikratyti, ir visi didžiausiu noru ir lūkesčiu rusų grįžtant laukia".

Svarbų darbo barą nuvarė J. Basanavičius lietuvių tautosakos rinkimo, jos skelbimo ir tyrimo srityje. Pats pradėjęs rinkti lietuvių liaudies žodinę kūrybą dar moksleiviškos jaunatvės dienomis, vėliau per eilę metų skelbė lietuvių tautosakos paminklus įvairiuose spaudiniuose, parengė ir pasirūpino išleisti tokius stambius tautosakos rinkinius, kaip "Oškabalių dainos", "Lietuviškos pasakos" (2 tomai), "Lietuviškos pasakos įvairios" (4 tomai), "Iš gyvenimo vėlių bei velnių" (vertinga medžiaga lietuvių mitologijai). Kad ir išleisti nesusistemintai, šie rinkiniai ir šiandien turi vertę lietuvių folkloristikai. J. Basanavičius taip pat parašė tautosakos tyrinėjimų ("Kas tai yra daina" — "Aušroje"; "Levas lietuvių pasakose ir dainose" — Vilnius, 1907, 1919; "Gamta lietuvių dainose ir pasakose" — 1915 ir kt.). Pažymėtini yra taip pat J. Basanavičiaus siekimai patraukti plačią visuomenę į tautosakos rinkimą, skelbiant tuo reikalu kvietimus per spaudą (1892 m. per lietuviškus laikraščius), palaikant ryšius su tautosakos rinkėjais atskirose vietose ir

t. t. (Žr. įvairiose vietose įvairių žmonių surinktų pasakų atsispindėjimą knygoje "Levas lietuvių pasakose ir dainose").

J. Basanavičius buvo baigęs Maskvos universiteto medicinos fakultetą (1879 m.). Medicinos mokslo ir praktikos srityje jis daugiausia pasireiškė Bulgarijoje, kur su atskiromis pertraukomis išgyveno iki 1905 metų. Gyvendamas Bulgarijoje, dirbdamas gydytojo, ligoninės vedėjo darbą Lom Palankoje ir Varnoje, J. Basanavičius parašė eilę medicinos mokslo darbų, paskelbtų rusų specialioje spaudoje ("Medicinskoje obozrienije", "Vrač") ir bulgarų spaudoje. Atskirais medicinos mokslo klausimais skelbė straipsnius ir lietuviškuose laikraščiuose.

Naudodamasis Rusijos revoliucijos sudarfytomis sąlygomis, J. Basanavičius 1905 m. afvyko į Vilnių, kur, be kitų darbų, rūpinosi mokslo organizavimu Lietuvoje.

Daugiausia jo iniciatyva ir pastangomis 1907 m. buvo suorganizuota Lietuvių mokslo draugija, kurios pirmininku jis buvo toliau visą savo gyvenimą, kurioje daugiausia jo rūpesčiu buvo sufelkta daug knygų, rankraščių, archeologinės, etnografinės ir kitos mokslinės medžiagos. Lietuvių mokslo draugija leido J. Basanavičiaus redaguojamą metraštį "Lietuvių tauta", kuriame taip pat paskelbta nemaža vertingos mokslinės medžiagos. Lietuvių mokslo draugijos ir J. Basanavičiaus sukaupta mokslinė medžiaga turi ir dabar didelę vertę Lietuvos TSR Mokslų akademijos tiriamųjų įstaigų darbui.

(Bus daugiau)

SAKO NESIEKIA JOKIOS KONTROLĖS

TORONTO. — Kanados Darbo Kongreso prezidentas Jodoin pareiškė čia, kad darbininkai nesiekia jokios kontrolės Kanadoje.

Sveikata

Protligių Vyksmo Kelias

Visokių esti protligių — bendrai vadinamų psichozių, neurozių, psichoneurozių. Tų įvairių nervinių ir protinių ligų terminologija yra paini ir dažnai netiksli. Ribos tarpe įvairių skirtingų protligių neaiškios, skirtumai migloti, neaiškūs. Pirmiau, prieš keletą dešimtmečių, tūlos protligės būdavo vadinamos vienaip, o pastaraisiais laikais — jau kitaip. Nuodugnesni tyrinėjimai parodė daugelio protligių pagrindinę priežastį, kitokią, negu pirmiau būdavo manoma.

Tapo pripažinta, kad visa eilė šiaip ir taip vadinamų **neuropsichiatrinų** ligų artimai susiję su ligonio mitybine būkle. Mitybiniai trūkumai, ypač vitaminų stoka ilgainiui sudaroko, išsemia nervus ir smegenis. Imkime kad ir patį tą esminį vitaminą B — vitamino B mišinį bei kompleksą. Šito sudėtingo vitamino dėsniai — **tiaminas** (B1), **niacinas** (nikotinė rūgštis), net ir **riboflavinas** (B2) tarpiai susiję su viso organizme gyvybiniais vyksmais — su jo fiziologija. Be fiziologijos pažinimo nesuigraibysis su ligomis, ypač proto ir nervų ligomis.

Bestudijuodami, betyrindami tiamino chemiją ir jo daugiavertę įtaką kūno audiniams bei organams, mokslininkai labai daug ką surado, kas pirmą nebuvo žinoma. Tiamino stoka žemina smegenų **metabolizmą**: medžiagų apykaita smegenyse vyksta tingiai, ir iš to prasideda **neuropsichiatrinės** ligos, ima atsirasti jų simptomai. Tarp kitko, tiaminas veikia, kaip raugas (enzyme), kuris padeda audiniams naudoti angliavandžius — cukrų, saldumynus, krakmolus, padaro iš jų kraują cukrų, saldumynus, krakgliukogenas būtina reikalingas ir raumenims, ir nervams, ir smegenims — viso organizmo veikimui.

Kai tiamino žmogui esti permažai, tai smegenų audiniai užklanka nudėvėtomis medžiagomis, kurios, neprašalinę, nuodija, gadina smegenų ląsteles. Maisto angliavandžiai nesuimaudoja, mažiau to viso visagavinančio deguonies (oksigeno) pasiekia smegenis — ir žemyn smunka tų audinių veikimas.

Ir kuomet tokiais atsitiktymais ligonis pradeda gauti didžiulėmis dozėmis tiamino ir kitų vitaminų, B dėsnų, o dar ir tikrai gerą maistą, tai neuropsichiatriniai simptomai atslūgsta, protas prasiblaivo. Šitai vyksta pradinėse ir vidutiniškai pažengusiose (Pabaiga ant 9 pusl.)

Minime Liūdą Keturių Metų Sukaktį
nuo mirties

Antano Rušėno

Tragiškai mirusio kovo 9 d. 1953 m.

Liūdėdami Minime

A. Rušėnienė
Sūnūs Frank ir John

Montrealo Žinios

Reikalauja 5 Dienų Savaitės Pienininkams

Kvebeko provincijos darbo ministeris Antonio Barrette informavo unijos — Dairy Workers' Union (CLC) — valdybą, kad arbitracinė komisija, kuri svarstė Borden Co. Ltd. pieninės darbininkų reikalavimus, nusprendė rekomenduoti, kad pieno išvežiojai tedirbtų tik penkias dienas į savaitę. Tačiau komisija siūlo, kad pienas būtų išvežiamas per visas šešias savaitės dienas, o po penkių savaitę duoti čielą savaitę poilsiu su užmokesčiu. Komisija taipgi sutiko su unijos reikalavimu, kad nė vienas pienininkas neuždirbtų mažiau, kaip \$60 į savaitę.

Geležies Darbininkai Laimėjo Algų Pakėlimą

Statybos reikalams geležies išdirbystės įmonės, Louis Packard and Co., darbininkai pasirašydami naują dviejų metų darbo sutartį su samdytojais, laimėjo pakėlimą algų nuo 17 iki 27 centų

į valandą. Dabartinė jų pagrindinė alga apie \$1.25 į valandą. Darbininkus atstovauja "United Steel Workers of America" (CLC) unija.

Miesto Administracija Paskelbta Reakcine

Prieš kalėdas Montrealo miesto administracija iš kelių departamentų paleido iš darbo 230 darbininkų. Katalikiškų sindikatų unija, kurios šie darbininkai buvo nariais, darė viską, kad grąžinti juos į darbą, bet miesto valdyba atsisakė priimti.

Toks miesto administracijos užsispyrimas iššaukė protestą ne tik unijos, kuri atstovauja tuos darbininkus, bet ir kitas unijas. Miesto valdyba ne tik, kad nekrepė domės į protestus, bet atsisakė visiškai su unijų atstovybėmis net ir bet kokio patsitarimo tuo klausimu. Todėl visų trijų unijų centrai Montrealo ribose, The Montreal Trades and Labor Council, Central Council of Natio-

nal Syndicate ir Montreal Labor Council, sudarė bendrą komitetą, kuris apsvartęs šiuos ir kitus Montrealo miesto atsinešimus linkui organizuotų darbininkų, paskelbė dabartinę miesto administraciją, kaipo anti-unijistinę ir reakcinę. Visos trys unijos atstovauja apie 150,000 organizuotų darbininkų Montrealo ribose.

Serga

Mykolas Martusevičius jau kelinta savaitę nesijaučia gerai, serga. Su gydytojo pagalba gydosi namie, sveiksta.

Agota Vermauskienė sunkiai susirgo. Neteko patirti kokia liga serga.

Juozas Starkauskas aplaukė operaciją Royal Victoria ligoninėje.

J.—

Paieškojimai

Paieškau dėdę Boleslovą Simniškį ir tetą Stefą, Mariją ir Bronę Simniškaites. Jie prieš pirmą pasaulinį karą išvykę iš Lietuvos. Gyvenę Kalvarijoje. Prašau atsilipti:

Stasys Daukševičius
Kalvarijos miestas
Černiachovskio g. 72,
Lithuania, USSR

Paieškau švogeri Karolį

Lietuviškos Dainos Puoselėtojas

Visuomet šiltai prisimenu tuos kelius mėnesius, kuriuos man teko dirbti šalia įžymaus mūsų nacionalinės muzikos klasiko — kompozatoriaus Stasio Šimkaus. Stasys Šimkus tuo metu buvo Lietuvos filharmonijos meno vadovas ir vyriausiasis dirigentas. Mane, vos baigusį gimnaziją konservatorijos studentą, jis priėmė dirbti į filharmoniją ir paskyrė savo padėjėju!

Galima įsivaizduoti, kiek naudos galėjo duoti jaunam aštuoniolikmečiui, vos pirmus žingsnius gyvenime teženiančiam muzikui artimas bendradarbiavimas su tokiu muzikos galiūnu ir eruditu, koks buvo Stasys Šimkus.

Gerai prisimenu jo kalbas ir pamokymus. Giliai širdin ištrigo jo karšta meilė liau-

Bertašių, s. Kazio, gimusių 1918 m., Lietuvoj, Kriukų valsčiuj, Kazylų kaime. Laikė karo išvykusį iš Lietuvos ir prieš septynis metus gyvenusį Anglijoj.

Prašome atsilipti ar žinantieji jo antrašą prašome pranešti, už ką būsiu dėkingas.

Ievutė Bertašienė.

Joniškis,

Karolio Poželos g. Nr. 28,
Lithuania, USSR

dies menui, liaudies dainai, kurios entuziastingas puoselėtojas visą savo gyvenimą buvo Stasys Šimkus. Juk visa jo organizacinė veikla, visa jo gausi kūryba buvo paskirta liaudžiai, liaudies menui propaguoti. Ir gal niekas kitas taip nesuprato mūsų muzikinio folkloro, nemokėjo taip jį branginti kaip šis didysis mūsų liaudies dainius.

"Neužtenka liaudies dainą žinoti, ją suprasti — reikia ją gyva širdimi pamilti" — kartodavo jis ne kartą, vaizdingai lygindamas liaudies dainas su tekančia saule, su baltomis lelijomis ramiame ežero vandens paviršiuje.

Stasio Šimkaus veikla prasidėjo dar 1905 metais, kada jis, aštuoniolikmetis chorvedys pradėjo organizuoti lietuviškus chorų, koncertų ir vaidinimų, tuo metu populiarius "klojimų vakarus". Kur tik atvykdavo St. Šimkus, ten bematant susirinkdavo gausingas choras, kuris savo dainomis žavėdavo apylinkės gyventojus. Stokojo lietuviško repertuaro. Ir čia Šimkus rado išeitį — pats kūrė dainas, harmonizavo liaudies dainas. Tos dainos plačiai pasklido po visą Lietuvą. Ir šiandien dar vargiai ar įvyksta koks nors choro koncertas, kurio metu nebūtų padainuojama nors keletas St. Šimkaus kurtų ar harmonizuotų dainų.

Tiesus ir atkaklus buvo Stasys Šimkus. Prieš didžiūnus jis nelenkė galvos, nepataikavo jiems. Jis visada atvirai išreždavo teisybę prie buržuazinio valdžios lovio stovintiems vadeivoms, visada tvirtai kovojo dėl lietuviško meno šviesesnės ateities. Tiesa, jis nesuprato, kad buržuazinio gyvenimo sąlygomis jo vieniša kova negalėjo būt sėkminga, kad tos nesėkmės priežastis yra pati buržuazinė santvarka. O vistiek jis niekada nenuleido rankų, nors dėl savo nesutalpomumo ne kartą jam teko skaudžiai nukentėti, o paskutiniaisiais buržuazinė s santvarkos metais pats St. Šimkus buvo visiškai pašalintas iš muzikinio-visuomeninio gyvenimo.

Praėjęs nelengvą ir audringą gyvenimo kelią, St. Šimkus nebeišlaikė. Jo sveikata palūžo ir, neišgyvenęs okupacijos nakties, jis 1943 metais mirė. Tačiau nemirė jo darbas. Jo dainos — tokios, kaip "Plaukia sau laivelis", "Kur bakūžė samanta", "Darbininkų daina", "Kas ant žirgelio" ir daugelis daugelis kitų plačiai skamba po visą laisvąją Tarybų Lietuvą ir niekada nestos skambėjusios.

A. Kalinauskas

WINDSOR

Dry Cleaners & Dyers Co. Ltd.

Valome visokius drabužius, gardinas, blankietus, lovų uždangalus, karpetus, chesterfieldus ir bile ką, kas tik yra Jūsų namuose.

Windsor yra viena iš vėliausių ir moderniausių Dry Cleaning šapų Montreale. Greitas patarnavimas.

20 Metų Patyrimas Garantuoja Darbą

Dabar Mes Turime Naujai Įrengtą

Moderniausią Storage

dėl apsaugojimo nuo sudegimo, pavogimo, šilumos ir kandžių sugadinimo.

Prašome Visus Siųsti Savo

FURCOATUS - FUTRAS

Žieminius ir Vasariškus Drabužius į

Mūsų Modernią Storage.

Savininkai:

A. Keršys, P. Petrulis, P. Keršulis, A. Greibus

1205 Chruuch Ave. TRENMORE 6679

VERDUN, QUE.

Dr. Roman Pniewski

Daugelį Metų Praktikuojęs Didelėse Ligoninėse ir Klinikose Europoje ir Amerikoje

Specialistas Vidaus Ligų, Akuščerijos ir Venerinių Ligų

2537 PARK AVE. - Montreal - Tel. HA. 7628

Valandos: Nuo 3 iki 9 val. per plotų

Siuntiniai į Lietuvą

Esame susitarę su "Ukrainska Knyha" Toronte dėl sumokėjimo maito Kanadoj Galite Siųsti Siuntinius Per Mūsų Firmą

MONTREAL OVERSEAS PARCEL SERVICE (Reg'd)

4112 St. Lawrence Blvd.

Phone PL. 4725 — Montreal, Que.

Taipgi siunčiam siuntinius į visas kitas TSRS respublikas. Pas mus yra daug įvairios medžiagos, odos ir kitų daiktų dėl siuntinių.

Taipgi priimam ir naudotus daiktus.

Naujas adresas: 4158 St. Lawrence Blvd.

Nuo gruodžio 15, 1956.

DOVANŲ SIUNTINIAI Į TARYBŲ SAJUNGĄ IR KITUS TARYBINIUS KRAŠTUS

Su malonumu pranešame, kad PAGERINOME MAISTO, TEKSTILĖS ir VAISTŲ bei kitų dalykų persiuntimą

Prašykite mūsų naujo kainoraščio ir informacijų pas

Montrealo Atstovą

Mr. Manfred Kory

Mūsų kainos žemiausios Kanadoje ir JAV.

JOS GALITE PILNAI pasitikėti Kanados didžiausia ir labiausiai prityrusia dovanų siuntinių persiuntimo firma

International Gift Parcel Service

1176 SHERBROOKE ST. W. — Tel.: BELair 4860
Montreal 2, P. Q., Canada

Padėkit Savo Sūnams ir Dukterims
Aplankyti Tarybų Sąjungą
ir dalyvauti

6-tame PASAULINIAME JAUNIMO FESTIVALyje

Tai kelionė, kurios jie niekad neužmirš

Orlaiviu 5 Savaičių Kelionė \$550
plus 2 savaites po Europą

Laivu 9 savaičių Kelionė \$700

Įeiną visos kelionės išlaidos

Po Festivalio, galima susitarti dėl kelionių po
įvairias Tarybų Sąjungos dalis ir kitus kraštus.

Nepraleiskit šios progos — Vieta apribota

Teiraukitės dabar

Youth Friendship League, 47 Dundonald St.
Toronto, Ontario. Tel. WA. 2-5094

SVEIKATA

(Atkelta nuo 7 pusl.)
ligos stadijose. Galutinėse
stadijose, kur jau pasidarė
organinės smegenų pakaitos,
išsigimimai, kraujavimai,
suvytimai, ten jau blogai.
Organinių sugedimų nebeat-
gaivinsi.

Dr. J. J. Kaškievičius

Akių ir Akinių
Specialistas

J. E. Merritt & Son

Optometristai - Optikai

Valandos: 9-12 ir 1-6

Treč. po piet uždyta

Antradi., Ketv. ir Penkt.

vakarais

pagal susitarimą.

Tel. LE. 5-6400

1149 Dundas St. W.

Toronto, Ont.

FRANK VASS, B.A.

Advokatas - Notaras
Suite 403 455 Spadina
Ofiso tel. WA. 2-6111
Residenc. — MI. 9352
Toronto

M. W. Kellermann

ADVOKATAS
12 Richmond St. E.
Ofiso tel. EM. 6-9591
Res. — MO. 1232
Toronto

Odos ODOS Odos

Priežastis, kad tiek daug jūsų tautiečių perka odas
pas mus, yra ta, kad pas mus pigiausias kainos ir
mes turime visokių rūšių odų dėl batų ir pusbačių.

Visi reikmenys dėl aukštų batų \$10
Užsakant naudokite Money Orderius

ENCHIN LEATHER SUPPLIES LTD.

466 Bathurst St., Toronto (į pietus nuo College St.)
Šeštadienį atdara visą dieną

Siuntiniai! iš Hamiltono į LIETUVĄ

Siuntiniai eina per "Ukrainska Knyha"

HAMILTON OVERSEAS PARCEL SERVICE

1145 KING ST. EAST
Telephone: LI-51724

Taipgi priimam siuntinius į visas kitas TSRS res-
publikas. Pas mus yra daug įvairios medžiagos,
odos, ir kitų daiktų dėl siuntinių.

Atdara kasdien nuo 9 val. ryto iki 8 val. vak.
išskiriant sekmadienius

Siųskite Siuntinius į Lietuvą ir Kitus TSRS Kraštus
Per Lietuvišką Įstaigą

Sakas Parcel Service

Siunčiame per Ukrainka Knyha
314 BARTON ST. E., HAMILTON, ONT.
Tel. JA. 99870

Siunčiame jūsų pačių sudarytus medžiagų, avalynės,
maisto ir vaistų siuntinius iki 19 svarų.

Siuntiniai pilnai garantuoti ir siuntėjo apmokėti
Pas mus galite įsigyti medžiagų, drabužių,
skarelių, odos ir avalynės.

Atdara nuo 10 v. ryto iki 7 v. v., išskyrus sekmad.

DOMES!!!

Gal turite šeimą, draugų ar giminių Europoje
kuriems reikia pagalbos? — Išgelbėkit gyvybę pa-
siųsdami svarbių medikamentų ir vaistų. — Rašykit
telefonuokit ar užiekit į mūsų vaistinę ir pasiteiraukit
Mes dabar turime orinį susisiekimą su tarybinėmis
respublikomis

Taipgi turime polio čieptų (nuo vaikų paralyžiaus)

VALTMAN'O

DEPENDABLE DRUG STORE

1147 Dundas St. W. ties Ossington

Priešais "Ukrainska Knyha"

LE. 6-2139

Toronto

Dėl Siuntinių į Tarybų Lietuvą

ir kitas Tarybų Sąjungos Respublikas

UKRAINSKA KNYHA

Suteikia Patogiausį ir Greičiausį Patarnavimą

Priimam persiuntimui gatavai sudarytus siuntinius iš naujų ar dėvėtų
drabužių, medžiagos, avalynės, medikamentų, maisto ir kitko.

Muitas ir kitos persiuntimo išlaidos apmokamos per mūsų firmą
ir gavėjui nieko nebereikia primokėti.

UKRAINSKA KNYHA Centras ir Skyriai Randasi:

TORONTE:

1162 Dundas St. W. — 2223 Dundas St. W.

WINNIPEG: — 387 Main St.

EDMONTONE: — 10803 — 95 St.

VANKUVERYJE: — 652 Kingsway St.

PROVINCIJOJ GYVENANČIŲ DEMESIUI:

Norėdami pasiųsti savo siuntinius, galite juos prisiųsti į mūsų firmos
centrą ar bile skyrių dėl persiuntimo. Savo laiške privalote įdėti sąrašą
siunčiamų dalykų ir kiek už juos buvo mokėta atskirai. Tada mes patikrin-
sime daiktus ir nustatysime maito sumą ir jums pranešime, kartu nuro-
dysime ir kitas persiuntimo išlaidas. Gavę nuo jūsų mokesį, siuntinį pa-
siųsime be jokių užvilkinimų, kaip galima greičiau.

LABAI SVARBU nurodyti aiškų ir teisingą adresą, kam siuntinys yra
siunčiamas. Daiktai dėl vieno siuntinio (kol nesupakuoti) turi sverti
ne daugiau kaip 17½ svaro.

TORONTO IR APYLINKĖS GYVENTOJŲ DEMESIUI:

Pranešame, kad jau yra atidarytas ir veikia mūsų įstaigos skyrius To-
ronte sekančiu adresu:

UKRAINSKA KNYHA

2223 Dundas St. W. — LE. 7-1422

Toronto skyriuje ir centrinėje raštinėje turime gerą pasirinkimą
įvairių medžiagų, drabužių, avalynės bei odos dėl siuntinių.

Toronto skyrius ir centrinė raštinė atdara kas dieną nuo 9 val. ryto
iki 6 val. vakaro. Sekmadieniais ir pirmadieniais uždaryta.

Rašant mums laiškus, prašome rašyti anglų kalba.

Centrinė raštinė:

UKRAINSKA KNYHA

1162 Dundas St. W., Toronto 3, Ont.

Telefonas: LE. 2-8928

ALGIRDAS POCIUS

Justinėlis

(Apsakymas)

(Tąsa)

Vengdama vaikinų žvilgsnio, Aldona susimąsčiusi žiūrėjo į sniego gniūžtę, prilipusią prie durų slenksčio.

— Aš nebedirbsiu čia, — tyliai ištarė ji.

Justas įdėmiai pasižiūrėjo į Aldoną ir, nieko nesupratęs, paklausė:

— Kaip tai — nebedirbsi? — Aš išteku...

Ji tai pasakė tokiu pat tyliu, truputį drebančiu balsu ir tebežiūrėdama į baltą sniego gniūžtę, boluojančią ant slenksčio.

Stojo tyla. Nustebusiu žvilgsniu Justas žiūrėjo į merginą ir jautė, tartum kažkas kietomis šaltomis rankomis stipriai spaudžia jam krūtinę. Neužtekdamas vietos, sunkiai dunksėjo širdis. Nesinorėjo tikėti tais žodžiais, rodė, kažkas apgaulingo slypi juose. Bet kartu, pats tuo netikėdamas, Justas dabar pamatė visai kitą Aldoną, vienu akimirksniu pasikeitusią ir net atstumiančią svetimą.

Netaręs nė žodžio, jis beveik bėgtę išbėgo į lauką. Skubiais žingsniais perėjo kiemą ir pro daržiniukės galą siauru, mažai suvažinētu keliuku pasuko į laukus. Ėjo apsvaigintas vienos minties: "Ir kaip aš to iki šiol nemačiau?" Iš priekio pūtęs vėjas atlapojo jo vatinuką ir tvilkančiomis srovelėmis skverbėsi prie kūno. Pasiekus Pempų daubos slaitą, Justui kilo mintis užėiti į kolūkio krautuvę ir nusipirkti degtinės. Norėjosi apsvaigti ir viską užmiršti. Dvejojdamas stabterėjo: užėiti, ar ne? Ir tą akimirką Justą staiga užvaldė kažkur slypėjęs gailus tvirtas, vyriško išdidumo jausmas. Viskas jam dabar atrodė pasigailėtina: menka: ir Aldona, ir ji apėmęs skausmas. Tartum naują jėgą pajuto ir krūtinėje, ir rankose. Norėjosi kažkur eiti, kažką dirbti, su kažkuo kalbėtis. Nužengus kelis žingsnius daubos slaitu, jo klausą pasiekė riaumojantis traktoriaus burzgimas. Toli, kairėje, pačiame daubos galė, Justas pamatė juoduojančias durpių pūdinio krūvas, ten dirbančius žmones. Tempdamas didžiules roges, nuo slaito leidosi traktorius.

"Juk tai Petro traktorius!" — pagalvojo Justas, tekinas nusileido į žemumą ir, brisdamas per gilų sniegą, nužingsniavo kolūkiečių link. Priartėjęs jam, Petras iškišo galvą iš kabinos ir sušuko:

— O užrūkyti, Justai, ar turi?

— Gal ir surasiu! — ieškodamas po kišenes, atsakė vaikas.

— Visus pavaišink, visus... — šaukė jam vyras, kastuvasis mesdami juodą durpžemį į traktoriaus atimptas didžiules roges.

Justas išdalijo visas cigaretes, o pats ėmėsi už kastuvo. Žvali, nerūpestinga dirbusių kolūkiečių nuotaika praskaidrino jo mintis ir pamažu stūmė užmarštin krūtinę užgulusį skaudų sunkumą.

Vėlai vakare sugrįžęs į savo sodybą, Justas pamatė pro atviras tvarto duris šmėkščiojantį žiburėlį. Matyt, telyčių šėrėja, užbaigusi darbą, ruošėsi į namus. Anksčiau ta blausi žibinto švieselė džiaugsmu būtų atbangavusi iki vaikino, bet šiandien jam atrodė, lyg ten šmėžuotų vagis, kuris apvogė jį, atimdamas kažką labai brangaus.

Nebežiūrėdamas nė į tą pusę, Justas greitai įėjo į trobą. Šiltoje virtuvėje, stovėdama prie krosnies, motina medinių samčiu aušino per katilo kraštus besiveržiančią kruopienę ir neatsukdama kalbėjosi su fermos vedėju Dargužiu. Šis susikūprinęs sėdėjo prie krosnies, čiulpė pypkę ir savo žilus ūsus, pūtė dūmus. Justas pasisveikino ir atsėdo užstalėje prie lango. Pro jį mėnulio šviesoje matėsi mažas sodelis, kiek toliau juodųjų eglė, o čia pat palangėje pakrypusi, sena pinučių tvorelė.

Dargužis pasikėlęs iškratė į pakrosnį išrūkytą pypkę ir vėl atsėdęs lėtai prabilo:

— Tai mat, stipresnė tamsta, Valutien, už mane, stipresnė. Pora metų anksčiau pasaulį išvydai, o stipresnė...

Matyt, jis tęsė anksčiau pradėtą pokalbį.

Vilutienė nukėlė katilą, šakaliu nudaužė užsiveržusį rinkį ir atsakė:

— Kaimynėli, negali skųstis ir pats. Kiek visokių reikalų toje fermoje, o juk su spėji.

Dargužis neprieštaravo: štai kad ir dabar: jau vėlus vakaras, o fermos vedėjas užsuko pas Vilučius ne šiaip sau paplepėti, o su reikalais.

— Kol galiu, krutu, tas tiesa, — pritarė Dargužis. — Nagi, bėgu bėgu per dieną, o vakare kojose per link-

menis kaip pamuštos. O tie rūpesčiai, Vilutienė, nepabaigiami. Čia, žiūrėk, ko nors pritrūko, ten susirgo, čia vėl — apšvedė... Taip ir sukki galvą. O juk šėrėjai ar melžėjos ne visi vienodi: vienas dirba iš širdies, o kitas kaip su atgalia ranka...

— Visokių yra, visokių... — patvirtino ir Vilutienė. — Juk ir sakoma: "Gegutė marga, o žmonės dar margsni."

— Tai mat... — tęsė toliau Dargužis, — supratimo trūksta žmonėms. Šiandien ir mūsų Aldona atėjo su tuo naujuoju Pakriausio malūninku ir paporino, kad nebe galinti šerti telyčių. Ir pirminkas, ir aš norėjome perkalbėti. Sakome, lūkte-rėk, širdelė, juk po poros mėnesių pavasaris... Tegu pašeria, sakome, mergina tas telyčiukas. Bet kur tau... Ne, ir baigta. Supratimo trūksta, supratimo... O aš, Vilutienė, jaunas būdamas, trejus metus pas savo Marijoną diena iš dienos po šešis kilometrus ėjau. Nenutrūko kojoms. O čia, mat, du mėnesiai...

Dargužis retkarčiais žvilgterėdavo į Justą, kuris sėdėjo parėmęs ranka galvą ir nusigrėžęs į tamsų langą. Jis negalėjo suprasti, kodėl vaikas šiandien toks susimastęs ir neįsijungia į kalbą. Pagarsinęs šnektą, fermos vedėjas vėl prabilo:

— Tai mat, Justinai, vėl likome be šėrėjos.

Šis tartum išgąsdintas greitai atsigrėžė ir atsakė: — O kuo aš čia dėtas?! Ar — gi kolūky kito žmogaus neatsiras?

Dargužio žodžiai palietė apimtantį vaikiną skausmą ir supykino jį. Justui atrodė, kad tyčia jam šiandien kalba apie Aldoną, kad šituose žodžiuose slepiasi piktas juokas ir priekaištas: "Štai ką tu mylėjai!"

Dargužis palingavo galva, pamirkčiojo akimis ir ranka porą kartų paplekšnojo sau per kelį. Žiūrėdamas į vaikiną, jis tęsė toliau:

— Bet prie gyvulių, bro-lau, ne kiekvienas ir tetinka. Dabar telyčiukės — gražu žiūrėti: žvalios, veršiukus laimingai atsiveda. Pradės kas nors nepratęs prie jų dirbti ir sugadins karveles. Pataisyti sunku, o sugadinti lengva. Aš sakau, Justinai, būtų gerai, jei pats intumei jas šerti. Motulė štai pamelžtų. Juk ir šiaip Aldonai daug padėjai.

Justui šis pasiūlymas pasirodė užgaulus: "Stoti į vietą to žmogaus, kuris tiek skausmo jam atnešė. Argi galima dirbti ten, kur kiekvienas prisiminimas jam badys krūtinę? Ne!"

— Šito darbo aš nepriimsiu, — pasakė jis. — Neprašykite — nepriimsiu! Aš dirbsiu brigadoje.

Dargužiu į pagalbą atskubėjo ir Justo motina. Bet į visus jų išvedžiojimus jis atsakė trumpai ir aiškiai: "Ne! Neprašykite!"

Fermos vedėjas valandėlę pasėdėjo tylėdamas, paskui atsėduso, užsimovė nusitrynusią, akuotuotą kepurę ir, nė žodžio daugiau neprataręs, išėjo pro duris. Vaikinas girėdėjo, kaip prieargy apgailėstaujančių balsu pasakė motinai.

— Supratimo trūksta žmonėms, supratimo...

Justas vėl pasislunko prie lango ir, bežiūrint į mėnulio šviesoje boluojantį sodelį, jam vienas po kito pradėjo kilti taip senieji prabėgusių darbų vaizdai. Jiš prisiminė, kaip pirmą kartą vakare vienas pats šėrė telyčias ir, nešant glėbius aitrai kvepiančių avižinių šiaudų, jam atrodė, kad nieko nėra malonesnio už gyvulių augintojo darbą. Jis mintyse matė ir tą storą, trumparagę karvikę, stovinčią netoli durų, kuri, nešant šieną, visada juokingai linguodavo galvą, tarsi kviesdama paskubėti. O kiek džiaugsmo suteikdavo silpnas ir prikimpęs ką tik atvesto veršiuko pirmas sumykimas, kai jis baksnodavo savo galvute motinos paslėpsnį. Visa tai buvo malo-

ni ir džiaugsminga darbo pradžia.

Rūkydamas cigaretę po cigaretės, Justas dar ilgai nekalkus sėdėjo prie lango, kelis kartus piktai pavijo katilą, kurs gluosniavosi apie kojias, o po vakarienes nuo gembės nusikabino kepurę ir paklausė motinos:

— Kur žibintas?

Ši žvilgterėjo į virtuvės kampaną, kur pasuolėje riogsojo puodai, katiliukai ir kibirai, paskui nuėjo prie lango ir pasilenkusi pasižiūrėjo į pastalę.

— A va, čionai... — pasakė ji, paduodama žibintą.

Kai Justas, pakėlęs stiklą, uždegė dagtį, motina paklausė:

— O kur, Justinuk, eisi?

Šis tylėdamas pirštine patrynė žibinto stiklą, pakliukšino žibalą ir, jau žengdamas pro duris, atsakė:

— Pažiūrėsiu, kaip nakčiai telyčias pašėrė.

Apšviestas mirksinčios žibinto švieselės, Justas nušmėžavo per kiemą.

PAKISTANAS NENORI PASAULINIO TEISMO

KARACHI. — Pakistano užsienio reikalų ministras Noon pareiškė, kad Pakistanas nenori, kad pasaulinis teismas sprestų Kašmiro klausimą.

FOR A SUMMERTIME ADVENTURE

FLY TO MOSCOW

FOR THE 6th WORLD YOUTH FESTIVAL
JULY 28 - AUGUST 11, 1957

5 WEEK TRIP

FOR ONLY \$550.00

VISIT THE FESTIVAL AND ENJOY A 2-WEEK TRIP THROUGH WESTERN EUROPE AFTERWARD

At The Festival...

MEET

- Young people from China, Latin America, Australia, Scandinavia, and all countries.
- Youth of the Soviet Union.
- Famous athletes, singers, dancers.

SEE

- Historic Moscow gaily decorated.
- Breathtaking cultural performances.
- Thrilling sport events.

TAKE PART

- Student seminars.
- Trade and hobby meetings.
- Informal get-togethers.

The FRIENDSHIP FESTIVAL

An opportunity of a lifetime
Open to all young Canadians between 16-32 years

BOAT ACCOMMODATION ALSO AVAILABLE
2 MONTH TRIP FOR \$700.00

Note: Plane accommodation is limited!

For further information—write
YOUTH FRIENDSHIP LEAGUE - 47 DUNDONALD ST.

DON'T WAIT! REGISTER NOW

Laiš

Kanados Liaudies Draugijos miteto sekretas gavo vo giminaitės, jauja Kovarsk pa tas laiškas.

—

Brangus Dėde! Šiandien mēra naujiena, nē atnešē par gautą Jūsų lai- rai, kad vėl žin- Tikiuos, kad anksčiau rašy- laukdama ats- vėl parašyti J-

Mus liūdina nežiūrint sen- turite tiek dau- pačiu ir varg- perspektyvos. Būtų geriau, tumėt tą "la- čiulpusią svei- tumėt į Tėvy- teks, o gimtas- jėgų ir ramyb- Lietuvą jau n- čia auksuotų- čių ir skriau- džių žmogelij-

Just, Dėde, o tvarka, Jūsų gyvenimas. kiek galima ob- viską papasak-

Po karo bu- venti. Viskas deginta, žmo- zuoti. Nukarū- visomis jėgom- kitus kurstė naują santvar- myno ponai pe- jo apie naują- tas "išvadavin- jo. Krašte sia- banditizmas.

laipsniui nurin- ko kaip baisus- mas. Žmonių- ja. O užsienio- nenurimsta. J- radiją siūlo "laisvę". Pakl- čiais ir pasiju- kalo jie deda- atgauti savo- žada grįžti.

nelaukia. Jei- jiems ir pasak- organizacijos, Jau aname- Jums, kad Jūs bepažinti. M- kaip per dūm- nųjų Dauginči- nos mažais lai- ir skurdas. To- Jūs išvykdama- bar senojo ka- ra. Išsiplėtė- jas. Erdvūs, gais namai, taškai. Guta- šiandien viena- sių visamė ka- auga žmogus, tūriniai porei-

Zinoma, neg- kad pas mus- rai. Yra dar-

Laiškas iš T. Lietuvos

Kanados Lietuvių Literatūros Draugijos Centro Komiteto sekretorius F. Gutauskas gavo laišką nuo savo giminaitės, kuri mokytoja jauja Kovarske. Žemiau telpa tas laiškas. — Red.

Brangus Dėdė:

Siaudien mus nudžiugino gera naujiena. Ciocė Puolienė atnešė paskaityti vakar gautą Jūsų laišką. Kaip gerai, kad vėl žinome apie Jus. Tikiuos, kad gavote mano anksčiau rašytą laišką. Nelaukdama atsakymo, noriu vėl parašyti Jums.

Mus liūdina žinia, kad Jūs, nežiūrindami senovo amžiaus, turite tiek daug dirbti, o tuo pačiu ir vargti. O ateities perspektyvos dar liūdnės. Būtų geriau, kad Jūs paliktumėt tą "laisvės" šalį, iščiulpusią sveikatą, ir grįžtumėt į Tėvynę. Duonos užteks, o gimtasis kraštas duos jėgų ir ramybės širdžiai. Juk Lietuva jau nebe ta. Nebėra čia auksuotų ponų, niekinančių ir skriaudžiančių skurdžių žmogelių.

Jūs, Dėdė, domina naujoji tvarka, Jūsų gimtojo kaimo gyvenimas. Pasisten g si u kiek galima objektyviau apie viską papasakoti.

Po karo buvo sunku gyventi. Viskas sugriauta, sudėginta, žmonės dezorganizuoti. Nukarūnuoti buržujai visomis jėgomis kovojo ir kitus kurstė kovoti prieš naują santvarką. O Jūsų žemyno ponai per radiją plepėjo apie naują karą, net dadas "išvadavimo" nustatinėjo. Krašte siautėjo žudynės, banditizmas. Bet viskas palaipsniui nurimo. Praeitį liko kaip baisus sapno atminimas. Žmonių sąmonė blaivėja. O užsienio ponai ir dabar nenurimsta. Jie ir dabar per radiją siūlo mums savo "laisvę". Paklausom retkarčiais ir pasijuokiam. Be reikalo jie deda tiek pastangų atgauti savo dvarus, veltui žada grįžti. Niekas čia jų nelaukia. Jei galite, taip jiems ir pasakykite per savo organizacijas, per spaudą.

Jau aname laiške rašiau Jums, kad Jūsų giminės nebepažinti. Mano atmintyje kaip per dūmus gyvena senųjų Dauginčių vaizdas: lūšnos mažais langeliais, tamsa ir skurdas. Tokią gimtinę ir Jūs išvykdama palikot. Dabar senojo kaimo jau nebėra. Išsiplėtė ir išaugo naujas. Erdvūs, dideliais langais namai, elektra, radijo taškai. Gutauskų gryčia šiandien viena iš skurdžiausių visame kaime. Ką gi — auga žmogus, auga ir jo kultūriniai poreikiai.

Žinoma, negalima sakyti, kad pas mus jau viskas gerai. Yra dar ir nusmukusių

kolūkių, yra ir blogai gyvenančių žmonių. Tačiau tai nereiškia, kad kolūkinė santvarka, kaip sako užjūrio ponai, nepateisina savęs. Tai laikini sunkumai, kurių priežastis — blogi vadovaujantieji kadrai ir pačių žmonių nesąmoningumas. Kai kurie dar negali suprasti, kad dirba sau, todėl tinginauja ir vagiliauja. O dėl progreso netenka abejoti. Mūsų gyvenimas, gerbūvis kasdieną kykla. Tai toks maždaug naujojo mūsų gyvenimo vaizdas. Reikia dar pažymėti, kad mūsų jaunimas masiškai moko. Mokyklos šiandien prieinamos visiems. Aš sena ir tai dar mokausi. Neakivaizdiniu būdu studijuoju pedagoginiame institute.

Laimingi Laikai

S. Karpė

J. Knystautas, savo korespondencijoje apie 16 vasario minėjimą Montreale, girdamas kalbėtoją Dr. H. Nagi, vienoje vietoje sako: "Tie vaizdingi jo išsireiš-

kimai labiau negu kurie kiti ugningi žodžiai pasiekė klausytojo širdį ir užkūrė jį pasvajoti apie tuos laimingus ir nebesugražinamus laikus laisvoje tėvynėje."

Nepažinojau J. Knystauto ir nežinau, kas jis buvo toje "laimingoje" Lietuvoje. Bet iš jo išsireiškimo galima manyti, kad jis prisiskaito prietų, kuriems buvo gerai. Paimsimė bent vieną kitą pavyzdėlį, kurie tai patvirtins.

Štai "Lietuvos cukraus" akcinės bendrovės atskaita už 1936-37 rodo, kad saujelė akcininkų gavo gryno pelno 1,249,136 litus. Tai graži sumelė. O ką darbininkai uždirbo? Dviejų cukraus fabričių darbininkai per metus gavo vos pusę milijono litų.

Štai "Kauno audinių" pelnas. 1940 metais pajamų buvo 5,011,706 litai. Gryno pelno 1,503,510 litų.

Akinė bendrovė "Inkaras" 1938 metais turėjo pelno 183,344 litus.

Tai tik keli pavyzdžiai, kurie rodo, kad buvo tokių, kuriems tikrai buvo gerai ir linksma gyventi.

Bet ar linksma buvo darbininkams, išnaudojamiems

fabrikantų ir žemvaldžių? Ar linksma buvo tiems valstiečiams, kurių žemes pardavinėjo iš varžytinių?

Tie "laimingi" laikai nebegrįš.

SAKO SWARSTYS APDRAUDOS PLANĄ

OTTAWA. — Vyriausybė davė žinoti, kad ji pasirengusi svarstyti hospitalizacijos apdraudos planą.

Dėl Žinių ir Išaiškinimo Jų

skaitykit

THE CANADIAN

TRIBUNE

Priešakinį Kanadoje Darbininkų - Farmerių Savaitraštį anglų kalboje

Prenumerata: 1 metams \$3.00, 2 metams \$5.00, pusei metų \$1.50.

The Canadian Tribune,
924 King St. West, Toronto

Vardas ir Pavardė
Adresas

Už Elektrą Tik \$2.51 į Mėnesį (Flat rate)

Nereikia įmokėti iš kalno

Daug šilto vandens su

Inglis

Elektriniu vandens šildytuvu

10 metų garantija

Brockton Tire & Radio Company

1617 DUNDAS ST. WEST
(Brock kampas)

LE. 4-4253 — — — Toronto

Laidotuvių Reikale Kreipkitės Pas

Bates & Dodds

FUNERAL SERVICE LIMITED

A. E. RAPER, Managing Director

931 QUEEN ST. W. — Toronto — EMpire 3-0681

Elora Flower Shop

396 College St. WA. 1-5459

WA. 1-4228

Specializuojamės Priėmimo Gėlių Vestuvėms ir Kitiems Reikalams

Po darbo valandų telf.: LE. 4-4175

\$10.00 JUMS

Jeigu mes leisim Jūsų aliejaus tankai ištuštėti

Sowinski Fuel Oils

225 OSSINGTON AVE. LE. 5-5120

Pardavimas ir Aptarnavimas
Aliejaus Degintuvų ir Pečių

Lietuviška Valgykla

UNION CAFE

387 SHERMAN AVE. N. HAMILTON, ONT.

Sviežias Maistas. Geras Pasirinkimas Įvairių Lietuviškų Valgių. Turime Kambarių Apsistojimui.

Savininkas Ch. Pampalas
Telefonas: LI. 46917

Norėdami pirkti geriausius baldus ar elektrines reikmenas, matykite Bill Paulauską pas

Blustein's Furniture

531 Queen St. W. Toronto

Petro Bepirščio Bičių

Šviežias Medus

Galima gauti pasipirkti Toronte:

A. A. Kuktų krautuvėje, 847 College St.

ir

Lietuvių Salėje, 160 Claremont St.

Pranešimai

Toronto, Ont.

Moterų Dėmėsiui

Toronto Moterų Klubo narių susirinkimas yra šaukiamas trečiadienį, kovo 13 d., 7.30 vakare, Lietuvių sveitainė, 160 Claremont St.

Kviečiamos kaip narės, taip ir norinčios būti narėmis. Visos bendrai aptarsime eilę reikalų, o ypatingai apie 17 dieną ruošiamą parengimą.

Klubo Komitetas

Jaunimo Festivalis Maskvoje Šią Vasarą

Kaip jau žinoma, eilėje miestų atsibuvo tarptautiniai jaunimo festivaliai. Nekuriuos greičiausiai matėt iš filmų, kure buvo rodomi ir Kanadoje. Desėtkai tūkstančių jaunimo iš įvairių šalių suvažiuoja į vieną miestą, rodo savo meniškumą ir sporto atsiekimus. Šiomet, jau šeštas toks tarptautinis jaunimo festivalis, įvyks Maskvoje tarp liepos 28 ir rugpjūčio 11.

Kanadoje jaunimas prie šio festivalio ruošiasi gana stropiai. Jaunimo Draugystės Lyga, kaip praneša jos aplinkraštis, ima iniciatyvą. Ji nusamdė orlaivį, kuris To-

KANADOS LIET. LITERATŪROS DRAUGIJOS
TORONTO KUOPA RUOSIA

Karštų Valgių Vakarienė

Šeštadienį, Kovo (March) 9 d.
Lietuvių Salėj -- 160 Claremont St.

Mūsų rūpestingos šeimininkės patieks skaniai paruoštus lietuvių skoniu pritaikytus valgius. Bus įvairių gėrimų pasivaikinimui. Šokiams gries geras orkestras. Prašome iš anksto įsigyti pakvietimus ar rezervuoti vietas vakarienei pašaukiant telefonu UN. 1-0358. Bet nespėjus iš anksto įsigyti pakvietimus bus galima jų gauti ir prieš pat vakarienę, prie durų.

Kviečiame Dalyvauti

Įžanga ir vakarienė \$2.00 Pradžia 6.30 v. v.

rontą apleis apie liepos 24 dieną ir skris tiesiai į Maskvą. Iš ten grįž į Torontą rugpjūčio 28. Bet po festivalio visi dalyviai praleis porą savaičių keliaudami po Vakarų Europą. Orlaivį greičiausiai paims Londone dėl sugrįžimo.

Tie, kurie nori vykti šiuo orlaiviu, turi registruotis dabar. Galima pasirinkti 5 savaičių "tripą" orlaiviu arba 9 savaičių laivu. Orlaiviu visas "tripas" kainuos \$550. Dėl platesnių informacijų

kreipkitės pas Youth Friendship League, 47 Lundonald St., Toronto, Ontario. Tuo pat reikalu telpa skelbimai Liaudies Balse, iš kurių taipgi galite matyti, kokiomis sąlygomis galima vykti.

Mirė Kompozitorius Pranas Balevičius

NEW YORKAS. — Pirmadienio vakare staiga mirė lietuviams gerai žinomas kompozitorius ir pianistas Pranas Balwood-Balevičius. Jis buvo 53 metų amžiaus.

Pranas Balevičius per paskutinį dešimtmetį buvo plačiai pagarsėjęs pažangiuose Amerikos lietuviuose kaip vienas kūrybingiausių mūsų kompozitorių. Kaip pianistas jis dalyvavo daugelyje koncertų ir akompanavo chorams, ypatingai vietiniam "Aidui". Lietuvių Meno Sąjunga yra išleidusi eilę jo kūrinių ir kaip tik dabar spaudai ruošiamas jo rinkinių kūrinių leidinys. Velionis kompozitorius buvo aktyvus meno judėjime.

Balevičius gimė šioje šalyje, Pittsburgho apylinkėje. Jo tėvai buvo kilę iš Lietuvos, tėvas buvo pieno darbininkas.

Visa pažangioji Amerikos lietuvių visuomenė ir ypatin-

gai mirusio muziko draugai, meninio judėjimo bendradarbiai, didžiai liūdi dėl šios ankstyvos tragiškos mirties.

KAIP GYVENO IR ŽŪVO URUGVAJ. INDIJONAI

(Atkelta nuo 2 pusl.)
vo užgijusios gilios žaizdos ženklas. Jis tapo sužeistas, kuomet kovojo už Urugva-

jaus nepriklausombę.

Paskutinioji, žinoma moters indijonės čarua "Guayunusa" mirtis Paryžiuje. Ji su "Tacuabe" buvo sugyvenę dukterį. Gnyunusai mirus, Tacuabė su dukteria pabėgo iš belaisvės. Į kur, niekas nežino.

Pakalniškis

Belsize Tailors

J. RACIO

Vyriškų ir Moteriškų Rūbų Siuvykla

Taipgi parūpiname nupiginta kaina medžiagos dėl siuntimo Lietuvon.

2011 Yonge St. - Toronto - HU. 9-9526

Visokių Pieno Produktų Krautuvė

Modern Dairy

847 COLLEGE ST. — TORONTO
Telef.: LE. 6-1429

Taipgi didelis pasirinkimas visokių sausainių, maisto produktų.

Savininkai: A. A. Kukta

Advokatas - Notaras

WILLIAM PALAMAR

Suite 133
17 QUEEN ST. E. TORONTO
Office EM. 2-1941 - Telefonas - Res. EM. 6-1743

J. LUNSKY

AKIŲ SPECIALISTAS

Egzaminuoja akis, šitria akčių nervus, nuo kurių paima nervuotumas ir galvos skaudėjimas. Pritaiko akinius.

470 College W., Toronto
Tel.: WA. 1-3924

Dėmėsio, Toronto ir Apylinkės Lietuviai!

Sekmadienį, Kovo 17 Dieną

TORONTO LIETUVIŲ MOTERŲ KLUBAS
Ruošia

Gražų Parengimą

Lietuvių Salėj, 160 Claremont St.

PROGRAMOJ: Bangos Choras, Moterų ir Vyrų Chorai, Duetai, Monologai, Šokikės.

Vakaro garbės viešnia bus Edna Ryerson, ilga laiką buvusi Toronto miesto apšvietos Taryboj.

Kliubietės ruošiasi pavaišinti kavute ir skanėšiais.

Įžanga laisva

Pradžia 6 v. v.

Lietuvių Apšildymo Firma

Rose Heating -- Tinsmith Co.

844 Broadviem Ave. HA. 1623
Krautuvė: 723 Gerrard E.

Didelis pasirinkimas krosnių: gazo - alyvos - anglių - stokerių. Conversion burners.

Vandens tankai - gazo ir elektros. Namų Vėsintuvai Vartotų radiatorių, vonių ir šildytuvų, kurenamų gazais, alyva ar profan gazu, tinkamų dėl gyvenamų namų ar vasarnamių.

Savininkai ZALECKIAI

LIETUVIS PLUMBERIS

(J. Lisauskas)

Įrengiam Aliejinį Apšildymą

Atliekam Kitus Plumberio Darbus
Darbas Garantuotas — Prieinama Kaina

148 WESTMINSTER AVE. Tel. LE. 2-5191
Toronto

Automobilių Radiatorių Reikalais
Prašome Kreiptis

Intersection Radiator Service

8 OLD WESTON RO. - Toronto - RO. 6-1509

Taisome, valome ir patikriname visokių automobilių radiatorius

MERLE PORRITT

Nakties Telefonas: WA. 3-4237

Savininkai A. A. Gužauskai